

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Autosihteerin käytännön työopas

Case: Autoliike X

Levänen, Marianne

2015 Hyvinkää

Laurea-ammattikorkeakoulu
Hyvinkää

Autosihteerin käytännön työopas
Case: Autoliike X

Marianne Levänen
Liiketalous
Opinnäytetyö
Joulukuu, 2015

Marianne Levänen

Autosihteerin käytännön työopas, Case: Autoliike X

Vuosi	2015	Sivumäärä	45
-------	------	-----------	----

Tässä opinnäytetyössä perehdytään autosihteerin työnkuvaan taloushallinnon ja juridiikan näkökulmasta. Kohdeyritys sijaitsee kahdessa toimipisteessä, joiden autosihteerit työskentelevät eri automerkkien parissa. Lisäksi tavoitteena on selvittää, mitä hiljaista tietoa autosihteerin työhön sisältyy ja kuinka tämä tieto saadaan jaettua yrityksen toimipisteiden välillä. Työn lopputuotoksena on yrityksen tarpeeseen laadittu autosihteerien työopas, jonka tarkoituksena on helpottaa hiljaisen tiedon jakamista autosihteerien kesken esimerkiksi lomakkeiden sijaisuuksia varten.

Opinnäyte on toteutettu kvalitatiivisena tutkimuksena, jonka tavoitteena on ymmärtää autosihteerin toimenkuvaa syvällisesti. Tutkimusmenetelmänä on käytetty muun muassa omia havaintoja työpaikalla sekä toimimalla vuorovaikutuksessa liikkeen autosihteerien kanssa, minkä pohjalta on laadittu työopas sekä koottu aiheeseen liittyvää teoreettista informaatiota. Opinnäytetyöhön on kerätty oleellista tietoa erilaisiin kauppatilanteisiin, verotukseen ja raportointiin liittyvistä asioista sekä niiden kytkeytymisestä autosihteerin toimenkuvaan. Työ alkaa johdannolla, jossa on esitelty tutkimusongelma ja menetelmät sen toteuttamiseksi. Tämän jälkeen perehdytään autosihteerin työnkuvaan tarkemmin sekä käteiskaupan, suoran oston, osamaksukaupan ja vaihtoajoneuvon käsittelyyn. Verotuksen osalta käydään läpi mitä säännöksiä on otettava huomioon auto-, arvonlisä-, ajoneuvo- ja autoetuveroon liittyen. Lisäksi selvitetään, mitä autokaupan raportointiin sisältyy, ja mihin siitä saatua informaatiota tarvitaan.

Opinnäyte auttaa hahmottamaan autosihteerin työnkuvaa syvällisemmin. Oppaan myötä hiljainen tieto on helposti jaettavissa yrityksen sisällä. On kuitenkin tärkeää, että työoppaaseen lisätään kaikki myöhemmin tullut uusi tieto, jotta opas pysyy ajan tasalla. Mikäli ohjeistuksen sisältämää tietoa ehditään päivittämään uutta tietoa saataessa ja vanhentunut tieto korjataan, hiljaisen tiedon pitäisi jatkossa siirtyä toimipisteiden välillä aiempaa sujuvammin.

Asiasanat: Autokauppa, hiljainen tieto, verotus

Marianne Levänen

Practical instruction for a sales assistant, Case: Car dealer X

Year	2015	Pages	45
------	------	-------	----

This thesis is a report on a job description of a sales assistant, and it was made from a financial and juridical perspective. The target company was a car dealer which has two offices and two sales assistants, who were working with different car brands. The aim of the research is to clarify what kind of tacit information is included in the work of the sales assistants, and how this information could be shared between the offices. The final product of this thesis is instructions for sales assistants, which are made for the target company's use. The purpose of the instructions is to help the sharing of the tacit information, and for example it is helpful with continuity and fluency at work when an employee replaces another during vacation periods.

This research is qualitative and the objective is to profoundly understand the job description of the sales assistant. Observation at work and interviews of the sales assistants were used as the research methods. On this basis, were made the instructions and the theoretical part. The thesis includes relevant information related to different situations of sales, taxation and reporting and how these issues are reflected in the sales assistant's work. It begins with an introduction, which has been presented as a research problem and the methods used. After that it focuses on the details of the sales assistant's job description, and what is related to the processing of cash transactions, hire purchase and trading-in of a car. As regards taxation, it was clarified as to what are the sanctions that should be considered in relation to car tax, value added tax, vehicle tax and company car tax. In addition there was research done as to why the reporting of car sales is important, and why this information is needed.

This thesis will help with the understanding of the job description of a sales assistant in a profound way. Because of the instructions, tacit knowledge will be available between employees. After all, it is important that all the new information in future will be added to the instructions in order to keep it up to date. If it is possible to update the instructions tacit information should be transferred fluently between the offices.

Keywords row: Car sales, tacit knowledge, taxation

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Autokaupan erilaiset kauppatilanteet	8
2.1	Käteiskauppa ja suora osto	10
2.2	Osamaksukauppa	11
2.3	Vaihtoaajoneuvo	13
3	Verotus autokaupassa	13
3.1	Autoveron käsittely	14
3.1.1	Esittelyautojen väliaikainen veroton käyttö	15
3.1.2	Autoveron palautus ja alennus	16
3.2	Arvonlisävero autokaupassa	19
3.3	Ajoneuvovero	20
3.4	Autoetuvero	21
4	Autokaupan raportointi	22
4.1	Varaston arvon vaikutus käyttöpääomaan	23
4.2	Maahantuojakohmainen raportointi	25
5	Johtopäätökset ja pohdinta	26
	Lähteet	28
	Kuviot	30
	Liitteet	31

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä perehdytään autosihteerin toimenkuvaan juridiikan ja taloushallinnon näkökulmasta. Työn tarkoituksena oli myös selvittää, mitä hiljaista tietoa toimeksiantajayrityksen autosihteerien toimenkuvaan sisältyy ja kuinka tämä tieto saadaan jaettua. Tavoitteena oli luoda kohdeyrityksen autosihteerien käyttöön työopas, joka toimisi tiedon jakamisen välineenä. Opinnäytetyö on toteutettu perehtymällä ensin alakohtaiseen teoriaan syvällisesti, ja käytännön työopas on laadittu lähinnä omien havaintojen pohjalta autosihteerien perehdyttäessä minua työhönsä.

Kohdeyritys on kahdessa toimipisteessä sijaitseva autoliike. Yrityksen molemmissa toimipisteissä työskentelee omat autosihteerit, ja näissä toimipaikoissa on myös eri merkkiä autoja myynnissä. Vaikka perusasiat tehdäänkin samalla tavalla, eri automerkit tuovat eroavaisuuksia autosihteerien työnkuviin. Kohdeyrityksen tavoitteena on, että molempien pisteiden autosihteerit pystyvät tarvittaessa toimimaan toistensa sijaisina esimerkiksi lomakausina. Tästä tuli idea opinnäytetyön toimeksiannolle. Tavoitteena oli luoda autosihteeereille työopas, jossa on ohjeistus näihin toimipisteiden välisiin eroavaisuuksiin.

Tällä hetkellä kohdeyrityksessä työskentelee yksi autosihteeri kummassakin toimipisteessä. Tästä johtuen osa autosihteerien hallitsemasta työstä voidaan luokitella niin sanotuksi hiljaiseksi tiedoksi, koska osan toimintatavoista tietää vain työntekijä itse. Tutkimusongelmaksi muodostuikin autosihteerin työnkuvan selvittäminen ja siihen sisältyvän hiljaisen tiedon koostaminen ja jakaminen toimipisteiden välillä. Eri maahantuojoilla on usein erilaisia käytäntöjä, järjestelmiä ja raportointivaatimuksia, jotka sisältyvät autosihteerin työnkuvaan. Koska molemmissa toimipisteissä on omat merkkiedustuksensa, on työssä maahantuojakohdasten vaatimusten myötä myös eroavaisuuksia. Tämän vuoksi autosihteerien työhön kertyy helposti niin kutsuttua hiljaista tietoa. Tässä yhteydessä hiljaisella tiedolla tarkoitetaan sellaista tietotaitoa ja osaamista, mitä autosihteeereille on kertynyt vuosien varrella työssään. Tätä tietoa ei ole välttämättä ajantasaisesti jaettu muiden työntekijöiden kesken esimerkiksi erilaisten käytäntöjen muutostilanteissa.

Hiljainen tieto perustuu henkilökohtaiseen toimintaan ja kokemukseen, ja se voidaan jakaa tekniseen ja tiedolliseen ulottuvuuteen. Teknisellä ulottuvuudella tarkoitetaan vapaamuotoisia ja vaikeasti määriteltävissä olevia taitoja, joita on vaikea kertoa toisille. Tiedollinen ulottuvuus pitää sisällään erilaisia kaavoja, malleja ja odotuksia. Näillä tarkoitetaan sellaisia tietoja ja taitoja, jotka ovat mielestämme itsestään selvyyksiä. (Moilanen, Tasala & Virtainlahti 2005, 28.) Tässä tapauksessa keskitytään nimenomaan tähän tiedolliseen ulottuvuuteen. Toiselle autosihteerille tutut toimintatavat saattavat tuntua omasta mielestä itsestään selviltä, mutta eivät välttämättä ole toiselle yhtä selkeitä. Mikäli tällaisista asioista syntynyttä hiljais-

ta tietoa ei siirretä toiselle työntekijälle, voi esimerkiksi sijaisuustilanteessa syntyä odottamattomia virheitä ja ongelmia työssä.

Toimiva vuorovaikutus on perustana hiljaisen tiedon siirtämiselle, sillä vuorovaikutuksen avulla osaaminen voidaan saada laajemmin käyttöön organisaatiossa. Tiedon siirtämisessä on tärkeää se, että työntekijöiden henkilökohtainen tieto saadaan siirrettyä toisille ja muutettua yhteiseksi tiedoksi. (Moilanen ym. 2005, 34.) Kohdeyrityksessä autosihteerien välinen vuorovaikutus on haasteellista, koska he työskentelevät eri toimipisteissä. Tällöin he eivät välttämättä jaa pieniä työtehtävissä tapahtuneita muutoksia kovin herkästi keskenään, ja syntyy helposti lisää hiljaista tietoa. Hiljaisen tiedon siirtäminen ja jakaminen autosihteerien kesken on tärkeää. Jos esimerkiksi toinen työntekijöistä estyy odottamattomasti työstään, voi tilanne olla yritykselle vahingollinen. Tällöin kukaan muu työntekijöistä ei välttämättä tiedä kuinka jotkut seikat pitäisi tehdä. Tämän opinnäytetyön liitteeksi laadittu työopas toimiikin ratkaisuna mahdollisiin ongelmatilanteisiin. Siihen on listattu mitä erilaisissa tilanteissa tulee ottaa huomioon sekä oleellisia yhteystietoja.

Yhtenä hiljaisen tiedon siirtämisen ongelmana pidetään sitä, etteivät ihmiset ole täysin tietoisia siitä, mitä he tietävät. Monet työn osa-alueet voivat olla työntekijälle rutiininomaisia, eikä niistä osatakaan kertoa toisille olennaisia asioita. Tällöin jaettavaksi tarkoitettu hiljainen tieto saattaa jäädä edelleen hiljaiseksi. (Moilanen ym. 2005, 44–45.) Autosihteerien yhtenäisen ohjeistus onkin hyvä tehdä ulkopuolisen ja asioista ennalta tietämättömän silmin, jotta autosihteereille itsestään selviltä vaikuttavat asiat tulevat ilmi aineistoa kerätessä ja saadaan koottua kaikki oleellinen informaatio ohjeistukseen.

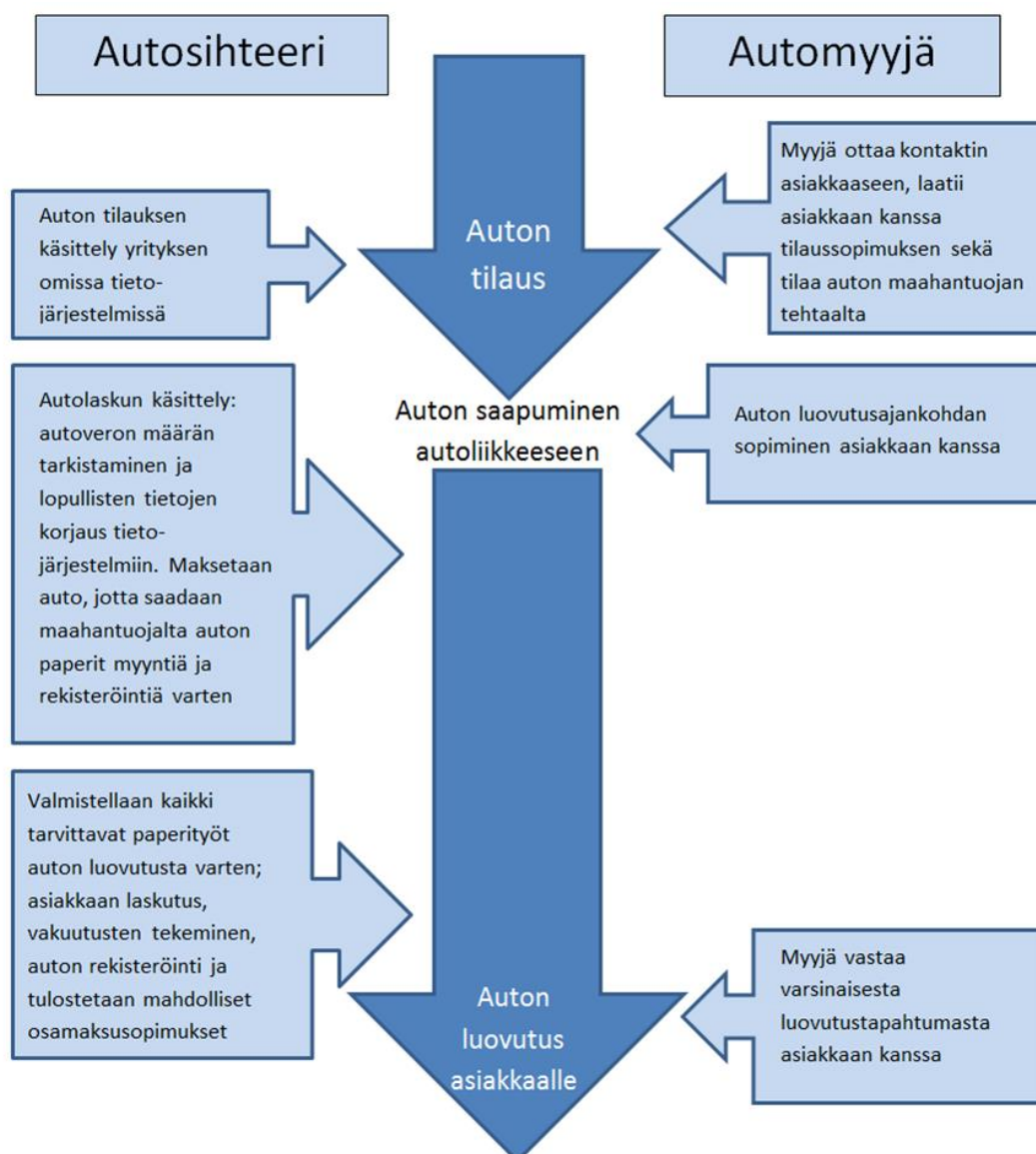
Tutkimus on luonteeltaan kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, jossa pyritään ymmärtämään autosihteerien toimenkuvaa syvällisesti. Tutkimusaineisto on kerätty omien havaintojen pohjalta sekä toimimalla tiiviissä vuorovaikutuksessa liikkeen autosihteerien kanssa. Käytännössä autosihteerit perehdyttivät minua työhönsä. Havainnoimieni tietojen perusteella opin huomaamaan, millaisia asioita työhön sisältyy ja mitä asioita on hyvä tuntee. Näistä tärkeiksi koetuista aihealueista muodostui työn runko, jonka ympärille on kerätty hyödyllistä teoreettista informaatiota.

Opinnäytetyössä siis käsitellään autosihteerin työtä koskevia säännöksiä ja muita asioita, jotka työntekijän olisi hyvä tuntee hahmottaakseen omaa työnkuvaansa syvällisemmin. Työhön on koottu muun muassa verotukseen, raportointiin ja rahoitukseen liittyviä asioita lähinnä siltä osin, kuin ne ilmenevät autosihteerin työssä. Lisäksi teoriaan on liitetty esimerkkejä siitä, kuinka käsitellyt asiat kytkeytyvät autosihteerin työhön. Työn lopputuotoksena on auto liikkeen omaan käyttöön laadittu käytännön työopas, joka on opinnäytetyön liitteenä. Tämä opas lisätään yrityksen sisäisille sivuille, josta se on helposti työntekijöiden luettavissa. Koska

työopas sisältää osittain salassa pidettävää materiaalia, liitteestä on poistettu kaikki yritystä yksilöivä informaatio.

2 Autokaupan erilaiset kauppatilanteet

Autosihteeri toimii ikään kuin myyntisihteerinä automyyjille. Hän toimii siis yhteistyössä automyyjien kanssa ja vastaa muun muassa autojen myyntiin liittyvistä paperitöistä. Uuden auton kauppatilanteessa automyyjän tehtävänä on luoda kontakti asiakkaaseen, ja hän laatii asiakkaan kanssa auton tilaussopimuksen. Tämän jälkeen myyjä tilaa tarvittavan auton maahantuojalta ja antaa tiedon autosihteerille. Autosihteeri käsittelee tilauksen vielä yrityksen omissa järjestelmissä, jonka jälkeen tilaus jää odottamaan auton saapumista tehtaalta. Kun auto saapuu liikkeeseen, myyjä sopii asiakkaan kanssa auton luovutuspäivän ja informoi tästä autosihteeriä. Autosihteeri varmistaa, että kaikki tarvittavat toimenpiteet ja asiakirjat ovat valmiina auton luovutusajankohtana. Hyvissä ajoin ennen luovutusta tarkistetaan, että maahantuojan autolaskulla oleva autovero vastaa tilaussopimukseen kirjattua autoveroa, korjataan mahdolliset muutokset oikein ja kirjataan auton tarkat tiedot laskulta tietojärjestelmiin. Lisäksi autolaskun mukainen kauppahinta maksetaan maahantuojalle, jotta saadaan kaikki auton rekisteröintiasiakirjat. Lopuksi autosihteerin tehtäviin kuuluu vielä asiakkaan laskuttaminen, vakuutuksen tekeminen ja rekisteröinti. Tämän jälkeen auto on valmis luovutettavaksi asiakkaalle, mistä vastaa automyyjä. Tämän prosessin kulkua on havainnollistettu alla olevassa kuviossa (Kuvio 1).

Kuvio 1: Autosihteerin tehtäväkuva osana auton myyntiprosessia

Ennen kuin uusi auto voidaan luovuttaa asiakkaalle, vaatii se siis muutamia välttämättömiä toimenpiteitä autosihteeriltä. Auton ensirekisteröinti täytyy tehdä ennen sen käyttöönottoa liikenteeseen. Ensirekisteröinnillä tarkoitetaan ajoneuvon ensimmäistä rekisteröintiä Suomessa. Lisäksi asiakkaan puolesta tehdään autolle liikennevakuutus, sillä jokaisella liikenteessä käytettävällä ajoneuvolla tulee olla voimassaoleva liikennevakuutus, joka on tehtävä ennen rekisteröintiä. Asiakas voi halutessaan hoitaa auton vakuutuksen myös itse asioimalla vakuutusyhtiössä. Tällöin rekisteröinti voidaan suorittaa vasta, kun asiakas on tehnyt vakuutuksen ja tieto voimassaolevasta liikennevakuutuksesta näkyy ajoneuvorekisterin vakuutustietojärjestelmässä.

Lisäksi tulee ottaa huomioon tiettyjä asioita, ennen kuin auton ostaja rekisteröidään ajoneuvon omistajaksi. Täytyy esimerkiksi tarkistaa, onko asiakas maksanut käsirahan ja allekirjoit-

tanut kauppasopimuksen sekä mahdolliset osamaksusopimukset. Tällaiset asiakasta sitovat seikat on tärkeää ottaa huomioon turvallisen kauppatilanteen varmistamiseksi, sillä mahdollisissa ongelmatilanteissa kaupan purkaminen on monimutkaisempaa, jos omistajanvaihdos ajoneuvorekisteriin on jo tehty. Seuraavissa luvuissa käsitellään osamaksukauppaa, käteiskauppaa, ajoneuvon suoraa ostoa, vaihtoajoneuvon liittyviä asioita ja mitä näissä tilanteissa on tärkeää huomioida.

2.1 Käteiskauppa ja suora osto

Autokauppaa tehtäessä myyjä laatii asiakkaan kanssa autosta tilaus- tai kauppasopimuksen. Tilaussopimus tehdään, kun uusi auto tilataan asiakkaalle, ja kauppasopimus silloin, kun asiakas ostaa auton liikkeen varastosta. Tyypillisesti tilaus- ja kauppasopimukseen kirjataan ostajan henkilötiedot, myyjäliikkeen tiedot, kaupan kohde ja sen hinnan määräytyminen, auton luovutusajankohta, mahdollisen vaihtoajoneuvon tiedot, tarvittavat tiedot auton vakuutuksista sekä maksujärjestelyt. Sopimusehtojen mukaan uusi ajoneuvo toimitetaan myyjän tilaus- ja kauppasopimushetkellä esittämän markkinointiaineiston mukaan, jos toisin ei ole sovittu. Käytetty ajoneuvo puolestaan myydään siinä kunnossa ja siten varusteltuna kuin se on luovutushetkellä. (Autokaupan tilaus- ja kauppasopimusehdot 2009.)

Käteiskauppa on yksinkertaisin autokaupan tapa. Tällöin asiakas maksaa kauppahinnan kokonaisuudessaan paikan päällä tai pankkisiirtona. Myyjä ei ole velvoitettu luovuttamaan ajoneuvoa ostajalle ennen kuin käteisellä maksettavaksi sovittu kauppahinta tai sen osa on maksettu. Jos asiakkaan kanssa on sovittu etumaksusta, myyjä saa periä osan auton kauppahinnasta jo ennen ajoneuvon luovuttamista. Käteisellä maksettavaa kauppahintaa tai sen osaa ei kuitata maksetuksi kauppasopimuksen allekirjoituksin, vaan suorituksesta tulee laatia erillinen kuitti. (Autokaupan tilaus- ja kauppasopimusehdot 2009.)

Ajoneuvo luovutetaan ostajalle katsastettuna ja rekisteröitynä, ellei muuta ole sovittu. Jos sopimuksessa ei ole toisin sovittu, autoliike suorittaa ajoneuvon rekisteröinnin ostajan puolesta ja hänen kustannuksellaan. Mikäli ajoneuvoa käyttää säännöllisesti ostajan taloudessa olevien henkilöiden lisäksi joku muu, ostajan tulee huolehtia, että tällainen käyttäjä merkitään ajoneuvorekisteriin haltijaksi. Ostaja on velvollinen hankkimaan ajoneuvon pakollisen liikennevakuutuksen ja kaupan ehdoissa sovitut muut vakuutukset. Myyjä ja ostaja voivat myös sopia, että autoliike huolehtii edellä mainittujen vakuutusten hankkimisesta ostajan kustannuksella. Kun asiakas on maksanut auton kauppahinnan sopimuksen mukaan, autosihtööri hoitaa auton vakuutukset kuntoon sekä vastaa ajoneuvon rekisteröinnistä. Käteiskaupassa ostaja rekisteröidään auton omistajaksi, ja samalla ilmoitetaan ajoneuvoliikennerekisteriin mahdolliset ostajan ilmoittamat muut omistajat tai haltijat. (Autokaupan tilaus- ja kauppasopimusehdot 2009.)

Auto voidaan ostaa myös suorana ostona asiakkaalta, jos hän ei halua ostaa toista autoa tilalle. Tällöin tehdään käytetyn ajoneuvon ostosopimus. Suora osto tulee kysymykseen myös silloin, kun ostetaan auto kuolinpesän omistuksesta. Tällaista tilannetta varten autosihteerin on hyvä tuntea lainsäädäntöä muun muassa siitä, kuka saa myydä ajoneuvoa, jotta kauppa ja ajoneuvon omistajanvaihdos on tehty lainmukaisesti. (Omistajan vaihdos 2015.)

Ajoneuvon omistusoikeuden siirtymisestä tehdään rekisteri-ilmoitus sen viimeisellä voimassa olevalla rekisteröintitodistuksen ilmoitusosalla. Ilmoitusosaan merkitään uuden omistajan tiedot sekä omistusoikeuden luovutuspäivämäärä. Sekä uuden että rekisteriin merkityn omistajan tulee vahvistaa allekirjoituksillaan ilmoitusosalla vahvistetut tiedot. Mikäli rekisteriin merkittyjä omistajia on useampi kuin yksi, vain yhdenkin omistajan allekirjoitus on riittävä. Allekirjoitusten lisäksi ilmoitusosaan merkitään nimenselvennykset, jos nimi ei ole allekirjoituksesta selkeästi luettavissa. Jos kaupan osapuolena on yritys, tulee allekirjoituksessa olla yrityksen ja sen edustajan nimi sekä nimenselvennys. Rekisteri-ilmoitus on tehtävä viimeistään seitsemän päivän kuluessa omistusoikeuden luovutuspäivästä. (Omistajan vaihdos 2015.)

Toisinaan saattaa tulla eteen tapauksia, joissa suoran oston kohteena on kuolinpesään kuullut ajoneuvo. Kun kuolinpesä luovuttaa ajoneuvon, ei rekisteri-ilmoituksen liitteenä tarvitse esittää perunkirjajäljennöstä tai vastaavaa dokumenttia. Yksi pesän osakas voi tehdä rekisteri-ilmoituksen koskien kuolinpesän ajoneuvoa ja allekirjoittaa muiden osakkaiden puolesta ajoneuvon luovutusdokumentin eli rekisteröintitodistuksen ilmoitusosan. Allekirjoittanut osakas kuitenkin vastaa siitä, että hänellä on ollut oikeus myydä ajoneuvo eteenpäin. (Omistajan vaihdos 2015.)

2.2 Osamaksukauppa

Jos kauppahintaa ei makseta käteisellä ajoneuvon luovutuksen yhteydessä tai muuna osapuolten sopimana ajankohtana, vaan ajoneuvosta solmitaan osamaksukauppa, noudatetaan myöhemmin solmittavan osamaksusopimuksen ehtoja siltä osin kuin ne poikkeavat kauppasopimuksesta (Autokaupan tilaus- ja kauppasopimusehdot 2009). Osamaksukaupalla tarkoitetaan sellaista irtaimen esineen kauppaa, jota koskevan sopimuksen mukaan hinta suoritetaan maksuerissä. Näistä eristä yhden tai useamman tulee erääntyä sen jälkeen, kun esine on luovutettu omistajalle. Osamaksusopimus on tehtävä kirjallisesti, se on päivättävä, ja siinä tulee olla sekä myyjän että ostajan allekirjoitus. Ostajalle on myös aina annettava kappale sopimuksesta. Osamaksusopimuksessa on mainittava ainakin tiedot sopijaosapuolista, tiedot kaupan kohteesta ja sen toimittamisesta sekä hintaa ja sen maksamista koskevat tiedot. (Laki osamaksukaupasta 18.2.1966/91, 1§.)

Osamaksusopimus sisältää lähestulkoon poikkeuksetta omistuksenpidätysehdon. Tällöin ajoneuvon omistusoikeus säilyy vakuutena osamaksumyyjällä, kunnes osamaksuostaja on suorittanut ajoneuvon kauppahinnan kokonaisuudessaan. Osamaksumyyjällä tarkoitetaan tässä tapauksessa autoliikettä. Omistuksenpidätysehdon mukaan ostaja ei saa ilman myyjän kirjallista suostumusta myydä, vuokrata tai luovuttaa ajoneuvoa edelleen. Mikäli autoliike ei halua tehdä osamaksusopimusta omaan limiittiinsä, osamaksusopimus voidaan siirtää kolmannelle osapuolelle, esimerkiksi rahoitusyhtiölle. Jos myyjä siirtää sopimuksen, ostajan pitää sopimuksensiirron jälkeen maksaa sopimuksenmukaiset maksut siirronsaajalle. (Autokaupan osamaksuehdot 2008.) Tyypillisesti asiakkaan kanssa sovitaan jo alkuun rahoituksen siirtäminen rahoitusyhtiölle ja sopimuksensiirto tehdään heti ajoneuvon luovutuksen jälkeen. Osamaksusopimus laaditaan siis autoliikkeessä asiakkaan kanssa, minkä jälkeen autosihteri tekee sopimuksensiirtomerkinnät osamaksusopimukseen ja lähettää sopimuksen rahoitusyhtiölle käsiteltäväksi.

Osamaksukaupassa on siis usein kaupan kolmantena osapuolena rahoitusyhtiö, joka tekee päätöksen rahoituksen myöntämisestä. Osamaksusopimusta varten asiakkaalle haetaan sähköisen järjestelmän kautta luottopäätös rahoitettavalle summalle sovitulla maksuehdoilla. Hyväksytyn luottopäätöksen jälkeen voidaan tulostaa osamaksusopimukset allekirjoitettavaksi. Sittovan sopimuksen aikaansaamiseksi tulee sopimuspapereihin merkitä asiakkaan tunnistustiedot esimerkiksi ajokortista sekä asiakkaan ja myyjäliikkeen allekirjoitukset nimenselvennyksineen.

Autokaupan osamaksuehdoissa (2008) on määrätty, että ostaja on velvollinen ottamaan ajoneuvolle lakiin perustuvat vakuutukset sekä myyjän sopimusta laatiessa vaatimat muut vakuutukset, sekä pitämään ne voimassa, kunnes ajoneuvon omistusoikeus siirtyy ostajalle. Pakollisen liikennevakuutuksen lisäksi rahoitusyhtiö vaatii usein autolle otettavaksi laajemmin kattavan vakuutuksen. Rahoitusyhtiöt vaativat vakuutukseen usein laajan kaskovakuutuksen, joka sisältää myös rahoitusturvan. Vakuutusvahvistuksesta lähetetään rahoitusyhtiölle kopio osamaksusopimusten mukana.

Kun auto rahoitetaan osamaksulla, tulee ajoneuvon omistajaksi ajoneuvorekisteriin merkitä myyjä tai myyjän siirronsaaja, jos myyjä on siirtänyt sopimuksen. Haltijaksi ajoneuvorekisteriin merkitään ostaja. Tällöin rekisteriotteen ilmoitusosa menee rekisteröinnin jälkeen postitse rahoitusyhtiölle, ja tekninen osa asiakkaalle. Auto on rahoitusyhtiön omistuksessa siihen saakka, kunnes auto on kokonaisuudessaan maksettu ja omistusoikeus siirtyy ostajalle. Ellei toisin sovita, ostaja tekee omistusoikeuden siirtymistä koskevan ilmoituksen ajoneuvorekisteriin. (Autokaupan osamaksuehdot 2008.)

2.3 Vaihtojoneuvo

Kun asiakas itselleen uutta ajoneuvoa ostaessaan myy vanhan ajoneuvonsa autoliikkeelle vaihdossa, puhutaan vaihtojoneuvosta. Myyjä määrittää vaihdossa tulevalle asiakkaan autolle lisävarusteineen ostohinnan, joka vähennetään hyvityksenä asiakkaalle myytävän auton kauppahinnasta. Auton omistusoikeus voidaan siirtää toiselle ainoastaan rekisteriotteen ilmoitusosalla. Tämän vuoksi on tärkeää huolehtia, että asiakas toimittaa vaihtojoneuvon mukana myös sen rekisteriotteen ilmoitusosan. Lisäksi otteeseen tarvitaan rekisteriin merkityn omistajan allekirjoitus nimenselvennyksineen.

Ostajan tulee luovuttaa vaihtojoneuvo myyjälle viimeistään vastaanottaessaan ostamansa ajoneuvon, jos osapuolet eivät ole toisin sopineet. Vaihtojoneuvo luovutetaan sovittujen varusteiden kanssa ja siinä kunnossa kuin se oli arviointihetkellä. Jos ajoneuvon arvo on arviointihetken jälkeen alentunut merkittävästi sen huolimattomasta käytöstä tai puuttuvista varusteista johtuen, myyjällä on oikeus alentaa vaihtojoneuvon ostohintaa arvonalenemista vastaavasti. Muussa kuin kuluttajakaupassa ostajan tulee antaa myyjälle kirjallisen selvityksen vaihtojoneuvon sisältyvästä vähennettävästä arvonlisäverosta ja tekemistään mahdollisista laskennallisista vähennyksistä. (Autokaupan tilaus- ja kauppasopimusehdot 2009.)

Mikäli asiakkaan ajoneuvo on osamaksurahoituksessa esimerkiksi rahoitusyhtiössä, hän ei ole myöskään ajoneuvoliikennerekisteriin merkitty omistaja. Tällöin rekisteriotteen ilmoitusosa ei ole asiakkaan hallussa, vaan auton omistajaksi merkityllä rahoitusyhtiöllä. Jotta ajoneuvo voidaan ostaa asiakkaalta, täytyy sen loppuvelka maksaa ensin rahoitusyhtiölle. Jäljellä oleva loppuvelka saadaan selville tekemällä siitä kysely rahoitusyhtiölle. Myyjä ja ostaja voivat vaihtojoneuvon rahoittajan kirjallisella sopimuksella sopia, että myyjä maksaa jäännösvelan rahoittajalle. Tällöin autoliikkeen maksaman jäännösvelan määrä vähennetään vaihtojoneuvon ostohinnasta. (Autokaupan tilaus- ja kauppasopimusehdot 2009.)

Kun autosihteerin on maksanut loppuvelan, täytyy maksukuitin liitteeksi lähettää rahoitusyhtiölle kopio molempien osapuolten allekirjoittamasta kauppasopimuksesta. Kauppasopimuksen kopio tarvitaan, jotta rahoitusyhtiö saa vahvistuksen siitä, että auton omistusoikeus tulee siirtymään autoliikkeelle. Tämän jälkeen rahoitusyhtiö toimittaa rekisteriotteen ilmoitusosan omistusoikeuden siirtomerkinnöin autoliikkeelle, minkä jälkeen autosihteerin voi rekisteröidä ajoneuvon autoliikkeen omistukseen.

3 Verotus autokaupassa

Autokaupassa tulee vastaan erilaisia verotukseen liittyviä seikkoja, jotka autosihteerin on hyvä tuntea. Kun autosihteerin on perehtynyt veroasioihin, hänen on helpompi hahmottaa, mitä

asioita tulee ottaa huomioon erilaisissa tilanteissa. Esimerkiksi autoveron käsittely tulee esiin lähinnä uuden auton kauppatilanteissa, ja yrityskaupoissa tulee tarkistaa auton arvonnäkövähennyskelpoisuus. Näitä asioita on myös helpompi käsitellä työssä, kun tiedetään miten ne vaikuttavat toisiinsa.

Autosihteeri kohtaa työssään myös erilaisia tilanteita, joissa hänen täytyy ohjeistaa asiakasta. Myös tällaisia tilanteita varten verotukseen liittyviin asioihin on syytä perehtyä, jotta asiakkaan neuvominen sujuu luontevasti, ja osataan selittää, miksi tilanteissa toimitaan niiden vaatimalla tavalla. Lisäksi syvällisempi käsitys asioista auttaa hahmottamaan omaa työnkuvaa kokonaisvaltaisemmin.

Seuraavissa luvuissa käsitellään autoveroa, ajoneuvoveroa, arvonnäkövähennysveroa sekä autoetuveroa. Autoveroa ja ajoneuvoveroa ei tule sekoittaa keskenään, sillä niillä on täysin omat merkityksensä. Autovero on auton ensirekisteröinnin yhteydessä kannettava kertaluonteinen vero, kun taas ajoneuvoverolla tarkoitetaan liikenteessä käytettävistä ajoneuvoista maksettavaa jatkuvaluonteista veroa. (Ajoneuvovero 2015.)

3.1 Autoveron käsittely

Autoveron käsittely tulee esiin autosihteerin työssä aina uuden auton kaupassa. Henkilö- ja pakettiautoista on ensirekisteröinnin yhteydessä kannettava autovero, joka perustuu auton polttoaineen ominaiskulutusta vastaaviin hiilidioksidipäästöihin eli CO₂-päästöihin. Verotuksessa sovelletaan sitä päästötietoa, joka on merkitty ajoneuvoliikennerekisteriin auton tekniisiin tietoihin. Auton verotusarvon määrää ajoneuvon yleinen vähittäismyyntiarvo Suomessa verotusajankohtana. Yleisellä vähittäismyyntiarvolla tarkoitetaan verollista hintaa, joka olisi saatavissa vastaavasta ajoneuvosta sitä myytäessä kuluttajalle. Suomeen tuotavien ajoneuvojen ensiverotuksesta vastaa Tullilaitos. (Autoverotuksen asiakasohje 25 – CO₂-perusteinen autovero 2014.)

Autovero tulee suorittaa Tullilaitokselle ennen auton ensirekisteröintiä tai käyttöönottoa Suomessa. Autoveron on veloitettu maksamaan se, joka merkitään rekisteriin ajoneuvon omistajaksi. (Maksuvelvollisuus 2015.) Autoliikkeissä autoveron käsittelyn suhteen tulee toimia erittäin tarkasti. Uuden auton kaupassa autovero on osana kauppahintaa, jolloin se tulee auton tulevan omistajan maksettavaksi. Autoliike puolestaan maksaa autoveron maahan-tuojalle, joka tilittää sen Tullilaitokselle. Autovero on autoliikkeelle siis läpikulkuera, joten ostajan maksaman autoveron määrä on oltava tismalleen samansuuruinen kuin mitä autoveroa on tilitetty. Joissain tapauksissa autoveroa saattaa palautua jälkikäteen. Tällöin palautunut autoveron määrä maksetaan aina asiakkaalle takaisin.

Kun uusi auto tilataan asiakkaalle, saadaan auton arvioitu autovero sen hetkisten hinnastojen mukaan. Auton yleinen vähittäismyyntiarvo määräytyy ohjevähittäishinnan ja tehdaslisävarusteiden perusteella, josta vero lasketaan päästöjen määräämän veroprosentin mukaan. Hinnastot saattavat vielä tilauspäivän jälkeen muuttua, sillä uuden auton toimitusaika voi olla useita kuukausia. Autovero määräytyy aina käyttöönottopäivän mukaisin hinnastoin, joten veron määrä voi vielä muuttua tilauspäivästä. Myyjän tulee ilmoittaa ostajalle tilaussopimuksessa arvio ajoneuvosta perittävästä autoverosta. Jos kaupan kohteena olevan ajoneuvon autovero muuttuu tilauksen tekemisen jälkeen ennen ajoneuvon rekisteröintiä, ostajalta perittävä autoveron määrä muuttuu veronmuutosta vastaavalla määrällä. Myyjän tulee ilmoittaa ostajalle autoveron tarkka määrä ennen ajoneuvon luovutusta. (Autokaupan tilaus- ja kauppasopimusehdot 2009.)

Autosihteerin on tärkeää tietää, mitkä seikat vaikuttavat autoveroon, sillä usein tulee vastaan tilanteita, joissa autoveron määrä on tilaussopimuksella eri kuin maahantuojaan autolaskulla. Tullilaitokselle tilitettävän autoveron määrä on kuitenkin oltava sama kuin maahantuojaan ilmoittama määrä. Autosihteerin tehtävänä on selvittää, mistä veron muutos johtuu ja korjattava se kauppasopimukseen ennen auton myyntiä. Muutoksen syynä voi siis olla esimerkiksi lisävarusteiden hinnoissa, ajoneuvon päästöissä tai ohjevähittäishinnassa tapahtuneet muutokset.

Autoveron osuus tiliöidään autolaskulta kirjanpitoon autoverovelkojen tilille. Vastakirjaus autoverovelkojen tilille tulee asiakkaan maksamasta autoveron osuudesta. Tarkoituksena on, että summat ovat täsmälleen samansuuruiset, sillä autoveron osuus on vain läpikulkuerä autoliikkeelle. Autoverovelkojen tili täsmäytetään aina vuoden vaihteessa, jotta varmistutaan siitä, että kaikki autoverojen kirjaukset ovat oikein. Tällöin käydään läpi kaikki autoverovelkojen tilille tehdyt kirjaukset, ja tarkistetaan, että jokaiselle myydylle uudelle autolle on kirjattu samansuuruinen summa sekä tilin debet- että kredit-puolelle.

3.1.1 Esittelyautojen väliaikainen veroton käyttö

Esittelyautoilla tarkoitetaan uusia autoja, joita käytetään autoliikkeessä asiakkaiden koeajoihin. Kohdeyrityksessä automyyjät vastaavat esittelyautojen tilaamisesta maahantuojaalta. Autosihteerin tehtävänä on hoitaa niihin liittyvät paperityöt, auton tietojen käsittely liikkeen omissa järjestelmissä, siirtolupahakemukset ja rekisteröinnit. Autoliikkeen esittelyautot voivat olla joko punakilpisiä tai kovakilpisiä, joiden käsittelyssä on eroavaisuuksia.

Kovakilpisillä esittelyautoilla tarkoitetaan sitä, että niille tehdään ensirekisteröinti esittelykäyttöön otettaessa. Tällöin autoliike maksaa myös autoveron, sillä ensirekisteröinti voidaan tehdä vasta veron maksamisen jälkeen. Autosihteerin tehtävänä on maksaa ajoneuvon kaup-

pahinta autoveroineen maahantuojaalle, jotta saadaan ennakkoilmoitustodistus auton rekisteröintiä varten. Tämän jälkeen suoritetaan auton rekisteröinti, ja auto on valmis esittelykäyttöön.

Punakilpiset esittelyautot puolestaan rekisteröidään vasta asiakkaalle myytäessä esittelykäytön jälkeen. Näihin esittelykäytössä oleviin ajoneuvoihin liittyy myös omat säännöksensä autoveron käsittelyn suhteen. Autoverolain (29.12.1994/1482) 35 b §:n mukaan Suomessa myytäväksi tarkoitettua ajoneuvoa voidaan käyttää väliaikaisesti veroa suorittamatta enintään yhdeksän kuukautta autoliikkeen myyntitarkoitukseen perustuvassa koeajossa sekä esittelyssä. Tämä edellyttää, että tullilaitokselle on annettu vaadittu ilmoitus ajoneuvon käyttöön-otosta ennen esittelykäytön aloittamista.

Jos ajoneuvolla ei ole voimassa olevaa rekisteröintiä, sille tulee lisäksi ottaa Tullin tai katsastusaseman myöntämä siirtolupa. Siirtoluvan hakemiseen tarvitaan Tullin vahvistama käyttöönottoilmoitus, jonka jälkeen katsastusasemalta voidaan hakea väliaikaiset siirtokilvet. Lisäksi ajoneuvolla tulee olla voimassa oleva liikennevakuutus. Autoliikkeen on pidettävä myös kirjaa esittelyajoneuvon käytöstä. Tarkemmin ottaen siitä, kenelle ja milloin auto on luovutettu esittelyyn, milloin se on palautettu ja paljonko sillä on tämän aikana ajettu. Kirjanpidoista on käytävä ilmi kaikki ajoneuvon ajot ja sitä on säilytettävä vähintään viisi vuotta. (Tullihallituksen määräys esittelyajoneuvojen väliaikaisesta verottomasta käytöstä 2009.)

Punakilpisen esittelyauton käyttö on lopetettava viimeistään yhdeksän kuukauden jälkeen ajoneuvon käyttöön-otosta, ellei ajoneuvoa ole ennen tätä verotettu ja rekisteröity Suomessa. Ajoneuvo voidaan ottaa autoverottomaan esittelykäyttöön ainoastaan kerran. Kun määräaika on kulunut umpeen, autolla ei siis saa ajaa enää liikenteessä. Auto saadaan jälleen liikennekäyttöön maksamalla autovero ja suorittamalla ensirekisteröinti. Esittelykäytössä ollut uutena Suomeen tuotu auto verotetaan ensirekisteröinnissä uutena ajoneuvona. Tällöin auton verotusarvo määräytyy sen mukaan, mikä ajoneuvon hinnastohinta on ollut ajoneuvon esittelykäytön alkamispäivänä. (Tullihallituksen määräys esittelyajoneuvojen väliaikaisesta verottomasta käytöstä 2009.)

3.1.2 Autoveron palautus ja alennus

Autoverolaissa (29.12.1994/1482) on säädetty tiettyjä tapauksia varten verohelpotusta. Invalidin on mahdollista saada tietyin edellytyksin ja invaliditeetin haitta-asteesta riippuen autoveron palautusta. Ammattimaiseen liikennekäyttöön tarkoitettuihin autoihin on puolestaan mahdollista saada päätös autoveron alennuksesta. Sekä autoveron palautuksesta että alennuksesta päätöksen myöntää Suomen Tullilaitos. Tässä luvussa käsitellään niihin liittyviä edellytyksiä yksityiskohtaisemmin.

Invalidille voidaan myöntää autoveron palautusta tietyin ehdoin. Autoverolain (29.12.1994/1482) 51 pykälässä on määritelty, ketkä ovat oikeutettuja autoveron palautukseen. Henkilöllä tulee olla pysyvä näkö- tai liikuntavamma, jonka haitta-asteen perusteella katsotaan, onko ajoneuvon hankinta välttämätöntä. Tämän lisäksi auto täytyy rekisteröidä ensimmäistä kertaa Suomessa, ja sen pitää tulla invalidin omaan käyttöön.

Mikäli invaliditeetista aiheutuva pysyvä haitta-aste on tarpeeksi korkea, henkilö on oikeutettu autoveron täysmääräiseen palautukseen. Palautettava summa on kuitenkin enintään 3 770 euroa. Määrä voidaan kuitenkin nostaa 4980 euroon, jos henkilö osoittaa esimerkiksi lääkärin-todistuksella tarvitsevansa automaattivaihteista autoa. Mikäli invaliditeetin pysyvä haitta-aste on lievempi, henkilölle voidaan myöntää autoveron huojennusta. Tällöin veroa palautetaan 60 prosenttia, mutta kuitenkin enintään 2 460 euroa. (Autoverotuksen asiakasohje 25 – CO₂-perusteinen autovero 2014.) Nämä euromääräiset luvut ovat vuodelta 2015, ja ne saattavat vuosien vaihtuessa muuttua. Ajantasaiset luvut on tarkastettavissa autoverolain (29.12.1994/1482) 51 pykälästä.

Invalidin on haettava autoveron palautusta Tullin autoverotukselta kuuden kuukauden kuluessa auton rekisteröintipäivästä. Jos auto on ostettu osamaksulla, määräaika lasketaan siitä, kun henkilöstä on tullut auton yksinomistaja. Päätöstä autoveron palauttamisesta voi myös hakea ennen auton hankintaa. Ennakkopäätös autoveron palauttamisesta on voimassa kuusi kuukautta. Kun autovero on palautettu hakijalle, Tulli tekee merkinnän autoveron palautuksesta ajoneuvoliikennerekisteriin. (Autoverotuksen asiakasohje 25 – CO₂-perusteinen autovero 2014.)

Autoveron kuoleutumisaika on kolme vuotta, ja se lasketaan ajoneuvon ensirekisteröintipäivästä alkaen. Autovero kuoleutuu yhdellä kolmaskymmeneskuudesosalla jokaista täyttä rekisterissäolokuukautta kohti (Autoverolaki 29.12.1994/1482, 48 §). Kuoleutumisajalla tarkoitetaan sitä, että jos auto myydään ennen sen päättymistä eteenpäin, tulee ajoneuvon omistajan suorittaa kuoleutumatta oleva autoveron määrä valtiolle. Kuoleutumisajan jälkeen ajoneuvon myynti on autoveron osalta verovapaata. Jos invalidi myy auton ennen kuin kolme vuotta ensirekisteröinnistä on kulunut, hänen on ilmoitettava siitä Liikenteen turvallisuusvirastolle Autoverolain 46 pykälän nojalla. Tällöin Liikenteen turvallisuusvirasto perii auton omistajalta sen osan autoverosta, mikä ei ole kuoleutunut luovutuspäivään mennessä. (Autoverotuksen asiakasohje 25 – CO₂-perusteinen autovero 2014.)

Autosihteerin työssä näkyvin osa invalidin veronpalautuksen suhteen tulee, kun invalidiasiakas on hakenut ennakkopäätöksen palautuksesta. Veronpalautus voidaan sopia ikään kuin käsirahaksi uuden auton kauppaan. Tällöin autoveron osuuden maksaa Tullin autoverotus hakemuk-

sessä ilmoitetulle pankkitilille. Vaadittavat asiakirjat palautuksen saamiseksi voidaan toimittaa Tullille asiakkaan puolesta. Tullilaitokselle tulee postittaa alkuperäiskappale ennakkopää-töksestä sekä jäljennökset auton rekisteriotteen teknisestä osasta, auton maahantuojalta saadusta kauppalaskusta ja kauppasopimuksesta. Näin suoritus autoveronpalautuksesta saadaan Tullilaitokselta suoraan autoliikkeen tilille, ja suoritus voidaan kohdistaa reskontrassa myyntisaamisiin. Jos ostajalla on oman ilmoituksensa mukaan oikeus saada autoveron palautusta, voi myyjä jättää autoveron osuuden perimättä häneltä. Tällöin ostaja sitoutuu maksamaan myyjälle autoveron osuuden sovittuine korkoineen välittömästi, mikäli Tulli ei palautakaan autoveron osuutta myyjälle. (Autokaupan tilaus- ja kauppasopimusehdot 2009.)

Tullilaitos voi myöntää Suomessa taksiautoina käytettäville ajoneuvoille autoveron alennusta. Edellytyksenä alennukselle on, että kyseistä ajoneuvoa käytetään pääasiallisesti liikennelupaa edellyttävään tilausliikenteeseen. Tämä käyttötarkoitus tulee merkitä myös ajoneuvoliikenne-rekisteriin ajoneuvon ensirekisteröinnin yhteydessä. Takseilla autoveron alennus voi olla enintään 4 800 euroa. Mikäli kyseessä on esteetön taksi tai se on erityisillä koulukuljetuskäyttöön hyväksytyillä lisäturvavöillä varusteltu vähintään seitsemän henkilön kuljetukseen hyväksytty invataksi, voidaan alennusta myöntää enintään 15 000 euroa. (Taksiautojen autoverotus 2015.) Edellä mainitut luvut ovat vuoden 2015 säännösten mukaiset, ja mahdolliset muutokset on nähtävissä Autoverolain (29.12.1994/1482) 28 pykälässä.

Autoveron alennus voidaan myöntää ajoneuvolle myös silloin, kun se ostetaan osamaksusopimuksella, joka sisältää omistuksenpidätysehdon. Käytännössä siis ajoneuvon omistusoikeus säilyy rahoitusyhtiöllä vakuutena siihen asti, että osamaksuostaja on suorittanut kauppahinnan kokonaisuudessaan. Tällöin ensirekisteröintiä ei tarvitse tehdä liikenneluvan haltijan nimiin, vaan ajoneuvon omistajaksi voidaan merkitä ensirekisteröinnin yhteydessä omistusoikeuden haltija eli rahoituksen myöntäjä. Tällainen järjestely kuitenkin edellyttää, että osamaksuostajana oleva liikenneluvan haltija rekisteröidään ajoneuvon tosiasialliseksi haltijaksi. (Taksiautojen autoverotus 2015.)

Autoveron alennus kuoleutuu kolmessa vuodessa. Jos auton käyttötarkoitus muuttuu ennen kuin kolme vuotta on kulunut ajoneuvon rekisteröinnistä, Liikenteen turvallisuusvirasto perii liikenneluvan haltijalta kuoleutumatta olevan osan autoveron alennuksesta. Ajoneuvon omistaja saa kuitenkin siirtää auton omistusoikeuden toiselle luvanvaraisen henkilötilausliikenteen harjoittajalle, ilman että autoveroa perittäisiin. Tällöin vastuu kuoleutumatta olevasta autoveron alennuksesta siirtyy ajoneuvon mukana uudelle omistajalle. Autoveroa ei peritä myöskään silloin, kun auto poistetaan vaurioitumisen takia rekisteristä, vaan autoveroasia ratkaistaan ajoneuvon uudelleenrekisteröinnin yhteydessä. Jos auto rekisteröidään jälleen luvanvaraiseen henkilötilausliikenteeseen, vastuu kuoleutumatta olevasta autoveron alennuksen osas-

ta siirtyy uudelle omistajalle. Jos taas auto rekisteröidään johonkin muuhun käyttöön, auto-vero peritään edelliseltä omistajalta eli taksiautoilijalta. (Taksiautojen autoverotus 2015.)

3.2 Arvonlisävero autokaupassa

Arvonlisäveroa suoritetaan Suomen valtiolle liiketoiminnan muodossa Suomessa tapahtuvasta tavarain ja palvelun myynnistä (Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501, 1§). Tämä koskee myös ajoneuvojen myyntiä, ja niihin sovelletaan yleistä 24 % verokantaa. Prosentti on vuoden 2015 säännösten mukainen. Verokannassa tapahtuvat mahdolliset muutokset ovat tarkastettavissa Arvonlisäverolain 84 pykälästä. Myös Suomessa liiketoiminnan muodossa tapahtuva käytettyjen ajoneuvon myynti on Arvonlisäverolain (30.12.1993/1501) alasta. Arvonlisäverokantana sovelletaan yleistä verokantaa myös käytettyjen ajoneuvojen osalta. (Linnakangas 2007, 473.)

Arvonlisäverovelvollinen yrittäjä saa pääsääntöisesti vähentää verollista liiketoimintaa varten toiselta verovelvolliselta ostamastaan hyödykkeestä suoritettavan veron. Vähennyskelpoisuudella tarkoitetaan verovelvollisen oikeutta vähentää edellä mainitut verot valtiolle tilitettävästä arvonlisäverosta. Arvonlisäverolain (30.12.1993/1501) 114 §:n 5 kohdassa on säännös, joka rajoittaa henkilöautojen arvonlisäveron vähennysoikeutta. Näitä ajoneuvoja käytetään usein varsinaisen liiketoiminnan käytön lisäksi verovelvollisen tai henkilökunnan yksityisiin ajoihin. Hallinnollisista ja valvonnallisista syistä sekä yksityiskäytön ja liiketoiminnan käytön välisen rajan määrittämisen helpottamiseksi näiden ajoneuvojen vähennysoikeutta on rajoitettu. (Linnakangas 2007, 482, 487.)

Arvonlisäveron vähennystä ei saa tehdä henkilöauton hankinnasta. Vähennyskielto ei kuitenkaan koske sellaisia autoja, jotka on hankittu myytäväksi tai vuokrattavaksi (Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501, 114.1§ ja 114.2§). Autoliikkeessä vähennyskelpoisia ovat sellaiset henkilöautot, joita käytetään sekä autoliikkeen esittelyautoina että henkilökunnan työsuhteautoina. Autojen hankintahintaan ja käyttökustannuksiin sisältyvän arvonlisäveron saa vähentää siltä osin kuin autoja käytetään esittelytarkoitukseen. Liikkeen on myös suoritettava arvonlisäveroa näiden autojen myynnistä samassa suhteessa kuin autojen hankintahinnasta on tehty vähennys. (Korkein hallinto-oikeus 23.10.1997/2653.)

Vähennyskelpoisia ovat myös sellaiset ajoneuvot, joita käytetään ammattimaiseen ajo-opetukseen tai henkilökuljetukseen, kuten ajoluvalliset taksit. Vähennystä ei kuitenkaan saa tehdä siltä osin kuin ajoneuvoa käytetään yksityisajoihin. Vähennyskielto ei koske myöskään henkilöautoa, joka on hankittu yksinomaan vähennykseen oikeuttavaan käyttöön. Tällaisesta käytöstä voidaan pitää esimerkkinä tapausta yrityksestä, joka luovutti hälytysvalmiudessa toimiville työntekijöilleen henkilöautoja käytettäväksi vika-hälytystilanteissa työntekijöiden asunnon ja työpisteen välisiin ajoihin. Nämä ajot eivät olleet työntekijöiden yksityisajoja, ja

autoja käytettiin tällöin yksinomaan yhtiön vähennykseen oikeuttavassa toiminnassa. Jos tällaiseen tarkoitukseen hankittua autoa käytetään myöhemmin osittainkaan muussa kuin vähennyskelpoisessa toiminnassa, koko auton ostohinnasta tai sitä alemmasta todennäköisestä myyntihinnasta tulee suorittaa oman käytön vero. (Linnakangas 2007, 488.)

3.3 Ajoneuvovero

Ajoneuvoverolaissa (30.12.2003/1281, 1§) säädetään, että Suomessa rekisteröidystä ja liikenteessä käytettävästä autosta maksetaan valtiolle ajoneuvoveroa. Veroa on maksettava kaikista autoista, jotka on rekisteröity tai olisi pitänyt rekisteröidä. Vaikka auto olisi epäkunnossa tai käyttökelvoton, vero peritään sen ollessa rekisterissä. Myös seisonta- tai varastovakuutuksessa olevasta ajoneuvosta vero tulee maksaa. Ajoneuvoveron voi katkaista ainoastaan poistamalla se lopullisesti rekisteristä tai väliaikaisesti liikennekäytöstä.

Ajoneuvovero koostuu perusverosta sekä käyttövoimaverosta. Henkilö- ja pakettiautojen perusveron määrä perustuu auton valmistajan ilmoittamiin CO₂-päästöihin tai kokonaismassaan, jos ajoneuvorekisterissä ei ole päästötietoa. Autoista peritään perusveron lisäksi käyttövoimaveroa, jos niiden polttoaineena käytetään muuta kuin moottoribensiiniä. Käyttövoimaveroa peritään muun muassa dieselöljykäyttöisistä henkilöautoista 5,5 senttiä auton jokaiselta alkavalta sadalta kilogrammalta ja pakettiautoista 0,9 senttiä vuonna 2015. (Veron rakenne ja määrä 2015.) Ajoneuvoveron perusveron määrä on säädetty Ajoneuvoverolain (30.12.2003/1281) 10 pykälässä ja käyttövoimaveron 11 pykälässä.

Ajoneuvon rekisteriin merkitty omistaja tai haltija on velvollinen suorittamaan ajoneuvoveron rekisteriin merkityltä omistajuus- tai haltijuusajaltaan. Jos rekisteriin on merkitty sekä omistaja että haltija, on haltija verovelvollinen. Kun käytetty auto myydään, myyntipäivän verosta vastaa myyjä. Ostajan verovelvollisuus alkaa ostopäivän jälkeisenä päivänä. Jos kyseessä on uusi auto, joka ensirekisteröidään suoraan uuden omistajan nimiin, on hän verovelvollinen rekisteröintipäivästä lähtien. (Verovelvollisuus 2015.)

Mikäli autosta on ajoneuvoveroa maksamatta, sitä ei saa käyttää liikenteessä ennen erääntyneen veron maksuunpanoa. Auto on käyttökiellossa, vaikka kyseessä olisi edellisen omistajan tai haltijan maksamatta jättämä vero. Tällöin uusi omistaja voi käyttää autoa vasta, kun hän on suorittanut kaikki erääntyneet verot korkoineen. Jos ajoneuvon verovelvollinen käyttäjä on maksanut veroa kaupanteon jälkeisestä ajasta, ylimääräinen veron osuus hyvitetään hänelle. Jos autokauppaan sisältyy vaihtoajoneuvo, asiakas vastaa siitä, että sen käyttöä koskevat verot on maksettu luovutushetkeen saakka (Autokaupan tilaus- ja kauppasopimusehdot 2009).

Työskenneltyäni kohdeyrityksessä tuli ilmi, että autosihteerit kohtaavat toisinaan asiakkaan neuvontaan liittyviä tilanteita työssään. Esimerkiksi ajoneuvoveroon liittyen on moni asiakas ottanut yhteyttä. Epäselvyyksiä on aiheuttanut usein se, kun vaihtoajoneuvo on ollut asiakkaalla osamaksurahoituksessa. Autosihteerin on maksanut viimeistään ajoneuvon ostopäivää seuraavana päivänä auton loppuvelan, jolloin rahoitusyhtiö lähettää postissa ajoneuvon rekisteriotteen ilmoitusosan. Seitsemän päivän rekisteröintiajasta johtuen rahoitusyhtiö päivää jo valmiiksi otteeseen luovutuspäiväksi postituspäivän, joka saattaa poiketa todellisesta luovutuspäivästä. Ajoneuvovero tulee aina edellisen omistajan tai haltijan maksettavaksi luovutuspäivään saakka. Tästä johtuen asiakkaalle saattaa aiheutua autoliikkeestä riippumattomien viiveiden takia ylimääräisiä veronmaksupäiviä. Tällaisissa tilanteissa asiakas on ottanut autosihteerin yhteyttä, kun Liikenteen turvallisuusvirasto on laskuttanut häntä vielä fyysisen luovutuspäivän jälkeisiltä päiviltä. Autosihteerin on siis hyvä tuntea ajoneuvoveroon vaikuttavia asioita, jotta asiakkaan neuvonta sujuisi luontevasti.

3.4 Autoetuvero

Autoetuveroon liittyviä seikkoja tulee ilmi autosihteerin työssä, kun yritysasiakas ostaa autoliikkeeltä uuden tai käytetyn ajoneuvon työsuhdeautoksi. Autoetu luokitellaan luontoisetuihin, joilla tarkoitetaan työnantajan palkansaajalle muuna kuin rahana työstä suoritettavaa vastiketta. Autoetu on veronalaista palkkatuloa, josta edun antaneen työnantajan on toimitettava ennakonpidätys. Palkansaajan saama etu katsotaan autoeduksi, jos hän tai hänen perheenjäsenensä käyttävät työnantajan henkilö- tai pakettiautoa yksityisajoihin. Autoetu voi olla joko vapaa autoetu tai auton käyttöetu. Vapaalla autoedulla tarkoitetaan sitä, että työnantaja maksaa kaikki autosta aiheutuneet kustannukset. Auton käyttöedulla tarkoitetaan puolestaan sitä, että palkansaaja maksaa vähintään auton polttoainekulut muulle taholle kuin omalle työnantajalle. (Luontoisedut verotuksessa 2015.)

Autoedun kuukausittainen arvo koostuu perusarvosta, joka vastaa lähinnä auton pääomakustannuksia, sekä rengas-, korjaus-, huolto- ja polttoainekustannuksista koostuvasta käyttökustannuksista. Perusarvo määräytyy auton uushankintahinnasta laskettavana prosenttiosuutena. Uushankintahintana käytetään automallin maahantuoja ilmoittamaa ostopäivänä voimassa olevaa auton yleistä suositushintaa ilman toimitusmaksua. Jos auton käyttöönottopäivä on ennen vuotta 2015, uushankintahintana pidetään auton käyttöönottokuukauden alussa voimassa ollutta suositushintaa. Uushankintahinta pysyy samana koko auton käyttöajan, joten hankinnan jälkeiset hinnan tai omistajan muutokset eivät vaikuta jo käytössä olevan auton luontoisetuarvoon. Autoliikkeet antavat todistuksen yritysautoksi myymiensä autojen suositushinnasta, joka työnantajan tulee liittää palkkakirjanpitoon. (Luontoisedut verotuksessa 2015.)

Autoa ostettaessa siihen voidaan hankkia lisävarusteita vakiovarusteiden rinnalle tai tilalle. Lisävarusteita ovat esimerkiksi metalliväri, nahkaverhoilu, peruutustutka, vetokoukku, katto-luukku, vakionopeudensäädin ja sisätilan lämmitin asennussarjoineen. Niiden hankintahinnat lisätään auton uushankintahintaan siltä osin kuin niiden yhteenlaskettu arvo on yli 850 euroa vuonna 2015. Mahdolliset euromääräiset muutokset on tarkistettavissa Verohallinnolta. Talvipyörät ja autopuhelin eivät kuitenkaan vaikuta autoetuveroon, koska talvipyörät sisältyvät auton käyttökustannuksiin ja autopuhelimen yksityiskäytöstä muodostuu erillinen puhelinetu. (Luontoisedut verotuksessa 2015.) Kun autoliike myy yritysasiakkaalle ajoneuvon työsuhdeautoksi, on autosihteerin tehtävänä huolehtia autoetuverotodistus asiakkaalle. Autoetuverotodistuksesta käy ilmi auton uushankintahinta sekä lisävarusteiden hankintahinnat eriteltynä. Lomakkeen laadinnassa on tärkeää tarkistaa, ettei talvirenkaita ja mahdollista autopuhelinta ole merkitty veroon vaikuttaviin lisävarusteisiin, jotta autoedun arvo tulee oikein lasketuksi.

Käytettynä ulkomailta Suomeen maahantuodun luontoisetuauton verotusarvo määräytyy samalla tavalla kuin Suomesta uutena ostetun auton. Auton ikä lasketaan sen mukaan, milloin se on todellisuudessa ensi kertaa otettu käyttöön riippumatta siitä, missä valtiossa käyttöönotto on tapahtunut. Myös auton uushankintahinta määräytyy aina Suomen hintojen mukaisesti. (Luontoisedut verotuksessa 2015.) Ulkomailta maahantuotujen käytettyjen autojen eli niin sanottujen tuontiautojen sekä alun perin Suomessa käyttöönotettujen käytettyjen autojen osalta autoetuverotodistuksen laatimista varten tarvitaan auton suositushinta. Tällaisissa tilanteissa autosihteerin tehtävänä on selvittää maahantuojalta auton käyttöönottopäivän mukainen suositushinta vanhoista hinnastoista.

4 Autokaupan raportointi

Yrityksen toiminnan tavoitteena on pitkällä tähtäimellä toimia kannattavasti. Yksi johtamisjärjestelmän osa-alue on operatiivinen laskentatoimi, jonka tuottaman informaation avulla yrityksen johto ja muu henkilökunta voivat tehdä suunnitelmia ja päätöksiä sekä valvoa niiden toteutumista. Laskentatoimella on oleellinen rooli yrityksen kannattavuuden hallinnassa. Ilman laskentatoimen tuottamaa informaatiota yrityksen johto ei voi tietää esimerkiksi, mitkä tuotteet tuovat sille voittoa, toimitaanko kaikilla osastoilla kannattavasti tai ovatko investoinnit kannattavia. Yrityksen laskentajärjestelmien on kerättävä reaaliaikaista tietoa siis yrityksen johdon käyttöön, ja lisäksi sitä tarvitaan sidosryhmien käyttöön. Informaatiosta riippuen myös viranomaiset vaativat sitä. (Alhola & Lauslahti 2002, 10, 27)

Yritysten toimintaan sisältyy paljon erilaista raportointia, jotta järjestelmien tuottama tieto saadaan päätöksentekijöiden tietoon. Tässä kappaleessa keskitytään varastoraportointiin lähinnä siltä osin, kuin se on autosihteerin työssä nähtävissä sekä sidosryhmille tapahtuvaan raportointiin. Raportoinnilla tarkoitetaan tiedon antamista tapahtuneesta sekä parhaillaan

tapahtuvasta toiminnasta yrityksessä. Periodiraporteiksi kutsutaan sellaisia raportteja, jotka laaditaan säännöllisin aikavälein samanlaisessa muodossa. Tällaisen raportoinnin tarkoituksena on yrityksen toiminnan ohjaaminen ja valvonta. (Jyrkkiö & Riistama 2004, 276, 279.)

Esimerkiksi varastotilanne tarkistetaan kuukausittain varastolistauksesta. Koska yhden auton arvo voi olla kymmeniätuhansia, täytyy raportin vastata todellista tilannetta, jotta kuukausittainen kirjanpito pysyy täsmällisenä. Tämä tarkistus varmistaa muun muassa sen, ettei järjestelmään ole vahingossa syötetty virheellistä tietoa. Tarkistuksen myötä saadaan myös mahdolliset virhetiedot ajoissa korjattua.

4.1 Varaston arvon vaikutus käyttöpääomaan

Yrityksen virallisessa tilinpäätöksessä taseessa ovat sekä varat eli omaisuus että velat. Taseen vastaavaa –puolella esitetään yrityksen omaisuus ja vastattavaa –puolella velat. Omaisuuteen sisältyy käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset. Käyttöomaisuus on tarkoitettu yrityksen pysyvään käyttöön. Käyttöomaisuutta ja käyttöpääomaa ei tule sekoittaa keskenään. Käyttöpääomalla tarkoitetaan rahaa, joka on sitoutunut yrityksen toiminnan pyörittämiseen. Käyttöpääoman määrä voidaan laskea seuraavan kaavan mukaan: Käyttöpääoma = myyntisaamiset + vaihto-omaisuus - ostovelat. (Alhola & Lauslahti 2002, 122.)

Vaihto-omaisuus yhdistetään puhekielessä usein varastoon. Vaikka nämä termit eivät ole synonyymejä, niitä voidaan kuitenkin tarkastella yhdessä. Lakisääteisesti tarkasteltuna vaihto-omaisuus sisältää sellaisiakin eriä, joita ei fyysisesti voida varastoida. Esimerkiksi vaihto-omaisuudesta suoritettut ennakkomaksut luokitellaan kirjanpitolainsäädännön mukaan vaihto-omaisuudeksi, sillä rahan sitoutumisen kannalta ennakkomaksutkin käyttäytyvät periaatteessa samalla tavalla kuin tavaravarasto. (Alhola & Lauslahti 2002, 123.)

Käyttöpääoman hallinta on esimerkiksi kannattavuuden ohjaamisen kannalta tärkeää. Tavoitteellinen tilanne käyttöpääoman kannalta olisi sellainen, jossa yritys saisi mahdollisimman lyhyessä ajassa myymistään suoritteista maksun ja samalla yrityksellä olisi mahdollisimman pitkä maksuaika hankinnoilleen. Myyntisaamisia saataisiin siis ennen ostovelkojen erääntymistä, jolloin toiminnan rahoittaminen olisi yritykselle mielekästä ja käyttöpääoma olisi negatiivinen. Käyttöpääoman hallinta lähtee sen erien syvällisestä tuntemisesta, sillä käyttöpääoman määrään voidaan vaikuttaa suoraan sen eriin vaikuttamalla. (Alhola & Lauslahti 2002, 133.)

Käyttöpääoma vaikuttaa siis yrityksen kannattavuuteen. Myyntisaamisiin ja varastoon voi helposti sitoutua suuria rahamääriä, mikä rajoittaa yrityksen kasvumahdollisuuksia. Jos varaston arvo on kovin suuri, se voi johtaa tilanteeseen, jossa valtaosa yrityksen rahoista on kiinni varastoinnissa. Tällöin liiketoiminnan kasvu hidastuu tai jopa pysähtyy, kun siihen ei ole käytet-

tävissä tarvittavaa pääomaa. (Karjalainen 2013, 55.) Alholan ja Lauslahden (2002, 133) mukaan mitä pienemmällä käyttöpääomalla yritys tulee toimeen, sitä enemmän yritysjohtolla on liikkumavaraa, koska vapautunutta pääomaa voidaan käyttää esimerkiksi yrityksen lainojen lyhentämiseen tai muuhun yrityksen toimintaan.

Autoliikkeen onkin oltava erityisen tarkkana varastoon sitoutuvasta pääomasta, sillä yhden auton arvo voi olla kymmeniä tuhansia euroja. Lisäksi vaihto-omaisuuden kiertonopeus voi olla hidasta, ja ennen kaikkea sitä on vaikea ennustaa. Vaihto-omaisuuden kiertonopeudella tarkoitetaan sitä, minkä ajan auto on varastossa. Tämä aika lasketaan auton hankintapäivästä auton myyntipäivään.

Koska autojen yksikköhinnat voivat olla todella suuret, ei ole kannattavaa sitouttaa yrityksen pääomaa varastoautoihin. Asiakkaan ja sujuvamman kaupankäynnin näkökulmasta ajoneuvoja on kuitenkin hyvä olla varastossa esittelykäytössä. Etenkin, kun uuden ajoneuvon tilauspäivästä voi kulua useampikin kuukausi kunnes se saadaan konkreettisesti asiakkaalle luovutettua. Tällöin varastoa on järkevä rahoittaa ulkopuolisella pääomalla. Autoliike voi esimerkiksi sopia varastorahoituksesta ulkopuolisen rahoittajan kuten rahoitusyhtiön kanssa. Tällainen järjestely aiheuttaa yritykselle luonnollisesti korkokustannuksia, mutta toisaalta hyödytään siitä, ettei suurta määrää pääomasta tarvitse kiinnittää varastoon. Jos tämä saavutettu hyöty on arvokkaampaa kuin rahoitusyhtiölle maksettavat korkokustannukset, on tällainen järjestely kannattavaa. Varastoautojen rahoitusjärjestelyissä on hyvä ottaa huomioon auton arvo. Uusiin autojen hankintahinta on monesti paljon suurempi kuin asiakkaalta ostetun vaihtoauton. Kymmenien tuhansien eurojen arvoinen uusi auto on kannattavaa pistää varastorahoitukseen, toisin kuin muutaman tuhannen euron arvoista käytettyä autoa.

Kun autoliike myy ajoneuvon rahoittajalle kaupintatarkoitusta varten, liittyy siihen muutamia oleellisia lain ja kirjanpidon seikkoja. Kaupintavarastossa olevat ajoneuvot ovat rahoittajan omaisuutta, ja kauppias on velvollinen toimittamaan kaikki ajoneuvon rekisteröintiasiakirja rahoittajalle. Kauppias on myös velvoitettu huolehtimaan siitä, että rahoittaja rekisteröidään viipymättä ajoneuvon omistajaksi, mikäli se on rekisteröitävissä. (Kirjanpitolautakunta 1882/2012, 1.2.3.) Tällöin esimerkiksi punakilpisten esittelyautojen kohdalla ajoneuvoa ei siis tarvitse rekisteröidä rahoitusyhtiön nimiin, mutta rekisteröityjen esittelyautojen kohdalla rahoitusyhtiö tulee rekisteröidä ajoneuvon omistajaksi sekä autoliike haltijaksi ja hallintasuhteeksi ajoneuvoon merkitään leasing.

Ajoneuvon omistusoikeus siirtyy takaisin kauppiaille, kun kauppias on maksanut ajoneuvon kauppahinnan kokonaisuudessaan rahoittajalle. Tämän jälkeen rahoittajan tulee toimittaa kaikki auton rekisteröintiasiakirjat kauppiaille. Ajoneuvon kauppahinta on maksettava rahoittajalle ennen sen toimittamista kolmannelle osapuolelle. (Kirjanpitolautakunta 1882/2012,

1.2.5.) Tämän vuoksi autosihteerin on oltava ajan tasalla automyyjän sopimista luovutuksista asiakkaiden kanssa, jotta kaikki tarvittavat luvat ja asiakirjat ajoneuvon luovutukseen ovat valmiina asiakkaan kanssa sovittuna päivänä.

Kirjanpitolautakunnan lausunnon (1882/2012) mukaan hakijana ollut tilitoimisto pyysi lausuntoa asiakkaansa kaupintarahoitusjärjestelystä. Asiakkaan tekemän rahoitussopimuksen tarkoituksena oli, että kauppias myy omistamansa ajoneuvot rahoittajalle ja saa tältä oikeudet niiden kaupintaan. Lautakunta katsoi, että rahoittajalle jo myytyjen ajoneuvojen merkitseminen kauppiaan taseen vastaaviin ei anna oikeaa ja riittävää kuvaa hänen taloudellisesta asemastaan. Ajoneuvojen myynnit rahoitusyhtiölle eivät ole kirjanpidollisesti näennäisiä, sillä kauppiaan muihin velkoihin nähden myydyt ajoneuvot eivät kuulu enää kauppiaan omaisuuteen esimerkiksi tämän mahdollisessa maksukyvyttömyystilanteessa. Lisäksi rahoittajalle myydyt ajoneuvon hankintamenosta ei voida merkitä enää osaakaan kauppiaan vaihto-omaisuuteen. Kun omistusoikeus siirtyy tosiasiallisesti, tulee kuitenkin kyseisiä oikeustoimia käsitellä kauppiaan kirjanpidossa ostoina ja myynteinä. (Kirjanpitolautakunta 1882/2012, 3.1–3.3.)

4.2 Maahantuojaakohtainen raportointi

Yrityksen laskentatoimella on kaksi perustehtävää eli rekisteröintitehtävä ja hyväksikäyttötehtävä. Rekisteröintitehtävällä tarkoitetaan yrityksen toimintaa kuvaavien arvo- ja määrälukujen keräämistä, esimerkiksi kirjauksia tilausjärjestelmiin, varastokirjanpitoon, reskontraan ja kirjanpitoon. Hyväksikäyttötehtävällä tarkoitetaan puolestaan laskelmien ja raporttien laatimista yrityksen sidosryhmille. (Alhola & Lauslahti 2002, 27.) Yritysten on siis kerättävä reaaliaikaista tietoa järjestelmistään, jotta raportoinnin avulla tieto voidaan saattaa myös yrityksen tärkeille sidosryhmille, eli tässä tapauksessa autojen maahantuojaalle.

Uusien autojen merkkiedustusta harjoittavat autoliikkeet tekevät pääasiallisesti yhteistyötä merkkituotteiden maahantuojien kanssa. Usein maahantuojailla on myös omat vaatimuksensa raportoinnin suhteen, jotta he saavat muun muassa tilannekatsausta autojen menekistä ja koeajoista. Maahantuojaakohtainen raportointi riippuu siis täysin siitä, mitä vaatimuksia maahantuojaat ovat sen suhteen asettaneet. Tässä luvussa esitellään muutamia esimerkkejä erilaisista raportointitilanteista.

Maahantuoja voi vaatia esimerkiksi kuukausi- tai viikkokohtaista raportointia jälleenmyyjän tilauskannasta. Kuukauden tilauskannalla tarkoitetaan niiden uusien ajoneuvojen määrää, jotka todennäköisesti tullaan luovuttamaan kuukauden aikana sekä on jo luovutettu asiakkaalle. Maahantuojaasta riippuen tilauskantaan lasketaan myös autoliikkeen esittelyautoiksi rekisteröidyt ajoneuvot. Tilaukanta voidaan laskea ja raportoida mallikohtaisesti, jotta maahan-

tuoja saa ajantasaisen tilanteen kunkin automallin menekistä. Maahantuojusta riippuen raportointiin voidaan liittää myös tietoja autojen viimeaikaisista koeajoista.

Joillakin maahantuojoilla on käytössä niin kutsuttuja kaupinta-autoja, joilla tarkoitetaan vielä maahantuojan omistuksessa olevia ajoneuvoja jälleenmyyjän kaupintavarastossa. Yksi esimerkki kaupinta-autoihin liittyvästä raportoinnista on niiden auditointilistan tarkistaminen. Tällöin maahantuoja toimittaa listan heidän tiedoissaan olevista kaupinta-autoista, ja auto liikkeen tehtäväksi jää tarkistaa, että tiedot täsmäävät liikkeen tietoihin. Tarkoituksena on raportoida maahantuojalle, että kaikki heidän omistuksessaan olevat kaupinta-autot on auto liikkeen kaupintavarastossa niin kuin kuuluukin ja virheettömässä kunnossa.

5 Johtopäätökset ja pohdinta

Koska autosihteerin työhön sisältyy paljon erilaisia verotukseen liittyviä seikkoja, hänen on tärkeää pysyä näistä asioista ajan tasalla mahdollisissa muutostilanteissa. Erityisesti laeissa säädetyt verotusmäärät, kuten autoveron palautus ja alennus, ovat muuttuvia lukuja, jotka saattavat vaihtua vuosien vaihteessa. Esimerkiksi Autoverolakia on vuonna 2012 uudella päätöksellä muutettu aikaisemmasta merkittävästi autoveron määrän osalta. Muutoksia autoveron määrään on tulossa taas vuosina 2016–2019. Autoveron määrä tulee alenemaan ominaishiilidioksidipäästöiltään enintään 140 g/km olevilla autoilla, minkä tarkoituksena on tehostaa autoveron ympäristöohjausta (Heiskanen 2015). On siis tärkeää huolehtia koulutusten järjestämisestä mahdollisissa muutostilanteissa, jotta työntekijöiden ammattitaito pysyy yllä.

Myös rekisteröinnin osalta on tulossa merkittäviä muutoksia Liikenteen turvallisuusvirastolta loppuvuodesta 2015. Muutoksen tarkoituksena on poistaa paperiset rekisteriotteet kokonaan käytöstä, ja siirtyä täysin sähköiseen rekisteröintiin vuoden 2016 aikana. Tämä tarkoittaa sitä, että muutoksen jälkeen rekisteriotteen ilmoitusosaa ei enää tarvita ajoneuvon omistajan vaihdosta varten. Käytännössä ajoneuvon myyjä voi hakea Liikenteen turvallisuusviraston sähköisen asioinnin kautta ajoneuvolle sähköisen varmenteen, jolla ajoneuvon rekisteröinti uudelle omistajalle voidaan suorittaa vakuutusyhtiön tai Liikenteen turvallisuusviraston verkkopalvelussa. (Ajoneuvojen sähköinen rekisteröinti 2015.) Tämän muutostilanteen myötä autosihteerien on tärkeää perehtyä uudistuneisiin järjestelmiin sekä muuttuviin käytäntöihin. Muutos näkyy myös asiakkaille merkittävästi, kun he eivät enää jatkossa saa rekisteröinnin jälkeen paperista rekisteriotteen ilmoitusosaa. Autoliikkeen työntekijöiden onkin tärkeää perehtyä asiaan, jotta osataan tarvittaessa vastata asiakkaiden kysymyksiin aiheesta sekä ohjeistaa heitä.

Työskenneltyäni yrityksen molemmissa toimipisteissä sain selkeän käsityksen autosihteerien työnkuvien eroavaisuuksista ja siitä mitä hiljaista tietoa työhön sisältyy. Huomasin, että suu-

rimmaksi osaksi autosihteerien työskentelytavat ovat yhdenmukaisia, mikä yrityksessä onkin tarkoituksena. Pääasiassa eroavaisuuksia ilmeni maahantuojaakohtaisessa raportoinnissa, kun toimipisteissä työskennellään eri automerkkien parissa. Kaikki näihin liittyvä tieto oli hyvä kerätä ohjeistukseen, sillä maahantuojilla on käytössään erilaisia järjestelmiä, lomakkeita ja muita raportteja. Mikäli toinen autosihteeri toimii toisen sijaisena, on helppo tarkastaa oppaasta, mitä kunkin automerkin kaupassa tulee ottaa huomioon.

Työn tekemisessä haasteelliseksi muodostui alakohtaisen kirjallisuuden löytäminen. Lisäksi suuri osa esimerkiksi ajoneuvojen verotusta koskevista sääntelyistä on muuttunut viime vuosien aikana, minkä vuoksi ajantasaista tietoa niistä löytyi lähinnä laeista, Liikenteen turvallisuusviraston verkkosivuilta ja Tullin asiakasohjeista. Opinnäytteen tekeminen osoittautui todella hyödylliseksi myös itselleni työhön perehtymisen kannalta, sillä teorian myötä oli helpompaa ymmärtää, mihin työtehtävät perustuvat. Mielestäni opinnäytteen tavoitteet onnistuivat, sillä ainakin omalla kohdallani työ auttoi hahmottamaan autosihteerin toimenkuvaa syvällisemmin ja lisäksi työoppaan laatiminen onnistui halutulla tavalla. Liitteenä olevan työoppaan osalta on tärkeää, että kaikki myöhemmin saatava uusi informaatio lisätään siihen. Jotta opas pysyy ajan tasaisena ja sitä voidaan hyödyntää tulevaisuudessakin, tulee myös vanhentunut tieto muistaa korjata. Mikäli oppaan sisältämä tieto pystytään aina päivittämään, uskon, että hiljaisen tiedon jakaminen yrityksessä sujuu jatkossa sujuvasti.

Lähteet

Painetut lähteet

Alhola, K. & Lauslahti, S. 2002. Laskentatoimi ja kannattavuuden hallinta. 2. painos. Helsinki: WSOY.

Jyrkkiö, E. & Riistama, V. 2004. Laskentatoimi päätöksenteon apuna. 18. uudistettu painos. Helsinki: WSOY.

Karjalainen, L. 2013. Yrittäjän talousopas. Helsinki: Gaudeamus.

Linnakangas, E. 2007. Autojen verotus. Helsinki: Talentum.

Moilanen, R., Tasala, M. & Virtainlahti, S. 2005. Hiljainen tieto näkyväksi. Helsinki: Edita.

Lait

Ajoneuvoverolaki 30.12.2003/1281

Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501

Autoverolaki 29.12.1994/1482

Korkein hallinto-oikeus 23.10.1997/2653

Laki osamaksukaupasta 18.2.1966/91

Sähköiset lähteet

Ajoneuvojen sähköinen rekisteröinti 2015. Trafi. Viitattu 10.11.2015.
http://www.trafi.fi/tieliikenne/rekisterointi/sahkoinen_rekisterointi/

Ajoneuvovero 2015. Trafi. Viitattu 29.9.2015.
<http://www.trafi.fi/autoilu/verotus/ajoneuvovero>

Autokaupan osamaksuehdot 2008. Viitattu 11.11.2015.
<http://www.kkv.fi/Tietoa-ja-ohjeita/Ostaminen-myyminen-ja-sopimukset/sopimukset/vakiosopimusehdot/autokaupan-osamaksuehdot/>

Autokaupan tilaus- ja kauppasopimusehdot 2009. Viitattu 14.11.2015.
<http://www.kkv.fi/Tietoa-ja-ohjeita/Ostaminen-myyminen-ja-sopimukset/sopimukset/vakiosopimusehdot/autokaupan-ja-tilaus-ja-kauppasopimusehdot/>

Autoverotuksen asiakasohje I – Invalidille myönnettävä autoveron palautus 2014. Tulli. Viitattu 5.10.2015.
http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/julkaisut_ja_esitteet/asiakasohjeet/autoverotus/autotiedostot/001.pdf

Autoverotuksen asiakasohje 25 – CO₂-perusteinen autovero 2014. Tulli. Viitattu 29.9.2015.
http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/julkaisut_ja_esitteet/asiakasohjeet/autoverotus/autotiedostot/025.pdf

Heiskanen, R. 2015. Autovero kevenee neljässä vaiheessa – pienipäästöisiä suositaan. Viitattu 8.11.2015. <http://www.hs.fi/autot/a1435025048134>

Kaupintavaraston kirjanpidollisesta käsittelystä 2012. Kirjanpitolautakunta 1882/2012. Viitattu 10.11.2015.

<http://ktm.elinar.fi/ktm/fin/kirjanpi.nsf/717602942eb71ebdc22570210049e02b/15b2deb3f0e54e33c22579c70031479b?OpenDocument>

Luontoisedut verotuksessa 2015. Viitattu 5.11.2015. https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/Luontoisedut_verotuksessa

Maksuvelvollisuus 2015. Trafi. Viitattu 29.9.2015.

http://www.trafi.fi/tieliikenne/verotus/ensirekisteroinnin_jalkeinen_autovero/maksuvelvollisuus

Omistajan vaihdos 2015. Trafi. Viitattu 8.11.2015.

http://www.trafi.fi/tieliikenne/rekisterointi/rekisteri-ilmoitukset/omistajan_vaihdos

Taksiautojen autoverotus 2015. Trafi. Viitattu 6.10.2015.

http://www.trafi.fi/tieliikenne/verotus/ensirekisteroinnin_jalkeinen_autovero/taksiautojen_autoverotus_2

Tullihallituksen määräys esittelyajoneuvojen väliaikaisesta verottomasta käytöstä 2009. Tulli. Viitattu 5.10.2015.

http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/julkaisut_ja_esitteet/THt/tht_arkisto/THt_2009/tiedotteet_2009/03801009/index.html

Veron rakenne ja määrä 2015. Trafi. Viitattu 7.10.2015.

http://www.trafi.fi/tieliikenne/verotus/ajoneuvovero/veron_rakenne_ja_maara

Verovelvollisuus 2015. Trafi. Viitattu 6.10.2015.

<http://www.trafi.fi/tieliikenne/verotus/ajoneuvovero/verovelvollisuus>

Kuviot

Kuvio 1: Autosihteerin tehtäväkuva osana auton myyntiprosessia	9
--	---

Liitteet

Autosihteerin työopas	32
-----------------------------	----

Autosihteerin työopas

Marianne Levänen
Joulukuu 2015

Työoppaan sisällys

1 Uudet autot.....	34
1.1 Huomioon otettavaa merkeittäin.....	35
1.1.1 Merkki 1.....	35
1.1.2 Merkki 2.....	36
1.1.3 Merkki 3.....	37
1.1.4 Merkki 4.....	38
1.1.5 Merkki 5.....	38
1.1.6 Merkki 6.....	39
1.2 Leasing-yhtiöiden laskutus.....	39
1.3 Piirimyyjäsiirto, joka laskutetaan	40
1.4 Invalidiauton veronpalautus	40
2 Esittelyautot.....	40
2.1 Kovakilpiset	40
2.2 Punakilpiset	41
2.3 Huomioon otettavaa maahantuojittain.....	42
2.3.1 Merkki 1.....	42
2.3.2 Merkki 2.....	42
2.3.3 Merkki 3.....	42
2.3.4 Merkki 4.....	42
2.3.5 Merkki 5.....	42
2.3.6 Merkki 6.....	42
2.4 Esittelyauton myynti asiakkaalle	43
3 Vuokraamon autot.....	43
4 Tuontiautot	44
5 Käytetyt autot.....	44
6 Autolaskun korjaus	45
7 Auton poisto varastosta	45

1 Uudet autot

Asiakkaalle tilatut uudet autot siirretään järjestelmästä 1 järjestelmään 2 odottamaan auton saapumista. Vain varastoon tilatut autot perustetaan suoraan järjestelmään 2 (elleivät ne tule suoraan maahantuojaan järjestelmästä, kuten Merkki 2), jotta autoja ei tule tuplana järjestelmään. Tarkistetaan vielä maahantuojaan ostolaskulta, että auton tiedot ovat järjestelmässä 2 oikein. Tarvittaessa lisätään lisävarusteet hintoineen ja auton ohjehinta, jotta autovero tulee oikein. Tällöin automyyjä saa suoraan oikean autoveron hakiessaan auton varastosta kauppasopimukselle. Jos lisävarusteiden tietoja muutetaan, ne päivittyvät myös järjestelmään 1, kun muutetaan kortin 1. sivultakin jotain tietoa.

Kun maahantuojaan lasku tulee, otetaan auto varastoon tilaus- ja ostokäsittelyssä valinnalla 9=varastoon, jolloin kortille syntyy kustannuksiin myös toimituskulut. Samalla kirjataan autolle ostolaskun numero, päiväys ja hankintahinta. Toimipisteen 1 osalta kirjanpidossa käytetään järjestelmän 2 varastolistaa, joten on tärkeää, että ostolaskun päiväys on oikein. Jos maahantuoja korjaa hintaa myöhemmin hyvittämällä vanhan ja tekemällä uuden laskun, ei muuteta päiväystä, vaan ainoastaan laskunumero. Päivämäärä kertoo, milloin auto on tullut varastoon, ja laskunumeron perusteella tulee olla löydettävissä se lasku, jossa hinta ja autovero ovat oikein. Toimipisteen 2 osalta kirjanpidossa ei voida käyttää järjestelmä 2:n varastolistaa, koska mm. Merkin 2 autot ovat rahoituksessa, vaikka näkyvätkin meillä uusien autojen varastossa.

Jos auto laskutetaan varastorahoitukseen rahoitusyhtiölle, lasku tehdään ilman autoveroa samalla summalla kuin maahantuojaan autoveroton lasku on meille. Jos toimipisteen 1 puolella uusi auto laskutetaan varastorahoitukseen, uudelle kortille auton hankintahinnaksi laitetaan 1,- siksi aikaa, kun auto on rahoituksessa, jotta järjestelmästä saadaan oikea varaston arvo. Myyjäksi kirjataan toimipisteen autosihteerin.

Kun auto myydään asiakkaalle, autolasku tehdään laskutuspäivälle. Tarkista vielä laskutuksen jälkeen, että autovero on laskulla oikein.

Jos autoveroon tulee jälkeenpäin korjausta, tehdään asiakkaalle manuaalilasku tai -hyvitys, jotta vero tulee maksetuksi oikein. Hyvitys täytyy aina palauttaa asiakkaalle. Veloituksen osalta neuvotellaan myyjän kanssa, voidaanko lähettää lasku. Jos laskua ei voida lähettää, kirjataan autoveron erotus autolle kuluksi, tällöin alv-käsittelyksi 3=veroton.

1.1 Huomioon otettavaa merkeittain

1.1.1 Merkki 1

- Kun luovutuspäivä on tiedossa, tilataan paperit ja autolasku maahantuojan järjestelmästä. Etsitään ajoneuvon tilaus järjestelmästä: Tilaukset → Hae → Näytä tilaus → täytetään kenttiin toivottu laskutuspäivä + paperit pyydetty päiväys + asiakastilauspäivä + asiakastiedot, myyjä, myyntityyppi, tarkista että laskutusasiakkaaksi valittu toimipiste 2 → Tallennetaan → Tulostetaan esikatselulasku → Maksetaan auto sen loppusummalla ja lähetetään kuitti maahantuojan myyntipalveluun → Maahantuoja toimittaa auton paperit ja varsinaisen ostolaskun seuraavana päivänä postissa, jos paperit on tilattu ennen klo 13. Tarkistetaan vielä, että hinta täsmää esikatselulaskuun. Jos hinta on noussut, maksetaan puuttuva summa. Laskuun kirjataan merkinnät (myyjä, asiakas ja tiliöinti) ja skannataan ostoreskontraan.
- Luovutuslomake annetaan myyjälle mukaan auton luovutukseen. Nämä arkistoidaan meille, ei tarvitse lähettää maahantuojalles.
- Ajoturva lisätään niiden omaan järjestelmään: Lisää uusi sopimus → Täytä auton tiedot kenttiin: Voimassaoloaika 24 kk, 30 000 km asti
- Järjestelmä 2:ssa aktivoidaan auton sähköinen huoltokirja
- Muutaman päivän kuluessa luovutuksesta, tehdään luovutusilmoitus maahantuojan järjestelmään myydyistä autoista: Luovutukset → Auton haku rekisterinumerolla → Luovuta → Täytä luovutuspäivä ja automyyjä sekä mahdollisesti puuttuvat asiakastiedot → Luovuta.
- Viikkoseuranta tehdään maahantuojan järjestelmässä maanantaisin klo 12 mennessä, sekä kuukauden ensimmäisenä päivänä edeltävän kuukauden lopun osalta.
 - o Valikosta valitaan tunnusluvut ja taulukoihin täytetään malleittain koeajot, tarjoukset, tilaukset, tilauskanta ja arvio kuluvan kuukauden luovutuksista.
 - o Koeajojen osalta raportoidaan esittelyautojen koeajot. Punakilpisten esittelyautojen koeajot tiedot viikoittain saadaan järjestelmä 1:n koeajokalenterista: Tilastot → Päivämäärittäin. Rekisteröityjen esittelyautojen koeajot voi kysyä myyntipäälliköltä.
 - o Tarjoukset ja tilaukset löytyvät järjestelmästä 1: Automyynti → Tilan mukaan → 03.Tarjous ja 04.Tilaus ja kauppasopimus. Kaikki tilaukset lasketaan myös tarjouksiin, koska kauppa ei enää näy tarjoukset puolella, vaikka siitä on ensin tarjous tehtykin.

- Tilauskanta saadaan, kun lasketaan kaikki myyjien tilaukset, joita ei ole vielä luovutettu.
 - Arvio kuukauden luovutuksista saadaan, kun lasketaan autosihteerin vihkoon merkityt kuun aikana luovutetut autot ja ne autot, joiden arvioitu luovutus on kuluva kuun aikana. Mukaan lasketaan myös esittelyautoiksi rekisteröitävät, muttei punakilpisiksi käyttöön otettavia autoja.
 - Huomioi, että tyhjiin kenttiin on laitettava 0, ja jokaisen osan välillä täytyy tallentaa.
- Maahantuojan auditointilista tarkistetaan kuun vaihteessa. Listassa on kaikki maahantuojan omistuksessa olevat varastoautot. Ruksataan läpi, että kaikkien listan autojen paperit löytyvät varastoautojen mapista, ja skannataan lista allekirjoitettuna maahantuojoille.

1.1.2 Merkki 2

- Autot ovat rahoituksessa. Maahantuoja lähettää s-postilla rahoitusyhtiölle osoitetun laskun autoverottomalla summalla. Tämän laskun päiväys merkitään järjestelmään 2 auton ostopäiväksi. Tällä laskulla voidaan myös käydä nostamassa auto varastoon järjestelmässä 2 ja täyttämässä ajoneuvon tiedot. Laskunumeroksi 1, kunnes saadaan rahoitusyhtiön lasku, jonka numero lopulliseksi laskunumeroksi.
- Kun autolle on luovutuspäivä tiedossa, voidaan tilata autoverolasku maahantuojan järjestelmästä: Tilausjärjestelmä → Kysele ajoneuvoa → Haku tilausnumerolla → Näytä tilaus → Täytetään kenttiin vähittäismyyntipäivä (kuluva päivä) ja täydennetään asiakastiedot ja myyjänumero, jos puuttuu. → Tallennetaan tiedot → Tarkistetaan että tila muuttuu "60 - retailed". Maahantuojan verolasku tulee seuraavana päivänä sähköpostitse, ja sillä maksetaan vero.
- Rahoitusyhtiöltä tulee sähköpostitse ilmoitus toimituksen hyväksyntää odottavista tilatuista kohteista. Nämä käydään hyväksymässä rahoitusyhtiön järjestelmässä (hyväksytään siis että kyseinen auto on meille tulossa rahoitukseen): Kirjaudutaan järjestelmään → Kohteen näytöt -linkki → Valitse vetovalikosta Tilatut kohteet → Hyväksy kaikki. Kohteet tulevat näkyviin päivää ennen kuin ne voidaan hyväksyä, tästä syystä järjestelmä ei välttämättä anna hyväksyä kaikkia näkyviä kohteita kerralla.
- Rahoitusyhtiön hyväksymisilmoituksen lunastussummalla maksetaan auton hinta rahoitusyhtiölle. Skannataan kuitti tästä + autoveron maksusta ja lähetetään rahoitusyhtiön palveluun. Varsinaisen laskun rahoitusyhtiö lähettää sähköpostitse pdf-tiedostona

(tiedosto aukeaa salasanalla) ja auton paperit postitse. Kiiretapauksessa otteen saa pyydettyä rahoitusyhtiön palvelusta sähköisenä.

- Ilmoitus erääntyvästä kohteesta: Varasto-autot voivat olla rahoituksessa 6 kk, ja sen jälkeen auto on maksettava (tulee ilmoitus erääntyvästä autosta sähköpostiin pari viikkoa aikaisemmin). Maksetaan hyväksymisilmoituksen summalla auto ja laskutetaan rahoitusyhtiö 2:een. Toisessa rahoitusyhtiössä jälleen 9 kk:n rahoitusaika, jonka jälkeen auto on maksettava, jos ei myydä ennen sitä.
- Luovutuslomake annetaan myyjälle mukaan luovutukseen. Nämä lähetetään skannattuna sähköpostitse kuun vaihteessa maahantuojan yhteyshenkilölle.
- Asiakkaan halutessaan hänelle luodaan tunnukset Merkki 2:n huoltopalveluun (myyjä selvittää tehdäänkö) tai lisätään asiakkaan tietoihin uusi ajoneuvo, jos tunnus on olemassa jo entuudestaan. Tehdään maahantuojan järjestelmässä: huolto → ESA → ”Huoltopalvelu” → Käyttäjän rekisteröinti → Tarkista että myyjänä toimipiste 2 ja täytä asiakkaan tiedot → Asiakkaalle lähtee sähköposti tunnusten aktivoimiseksi.
- Maahantuojalta saattaa tulla hyvityslaskuja jälkikäteen, joissa on bonukset eritelty autokohtaisesti. Nämä viedään tuotoksi autoille, ja tiliöidään hyvitykseksi autojen ostoihin uusien autojen tulospaikalle. Esittelyautojen kohdalla tiliöidään esittelyautojen ostoihin uusien autojen tulospaikalle.

1.1.3 Merkki 3

- Maahantuoja toimittaa autolaskun ja auton paperit automaattisesti, maahantuojan järjestelmään merkityn asiakastoimituspäivän puitteissa. Kun tilauksen tilana on ”Laskutettu”, autolasku ja auton paperit on tulossa. Jos jostain syystä papereita ei kuulu postista, paperit voi pyytää maahantuojan yhteyshenkilöltä sähköpostitse. Tai jos auto on jo pihassa, mutta maahantuojan järjestelmässä arvioitu asiakastoimituspäivä on myöhäisempi kuin luovutuspäivä, voidaan sähköpostilla pyytää, että auto laskutetaan, jotta saadaan auton paperit ajoissa.
- Autolasku tulee verkkolaskuna. Selkeämmän näköinen autolasku tulostetaan maahantuojan järjestelmästä auton tilauksen alta. Laskuun merkinnät ja skannataan ostoreskontraan verkkolaskun liitteeksi.
- Jälkisoittotekstiviestit lähetetään asiakkaille muutama päivä luovutuspäivän jälkeen.

1.1.4 Merkki 4

- Kun myyjä on tilannut auton, tilauksen tiedot kirjataan maahantuojan tilausraporttiin tilauspäivän mukaan oikealle viikolle (Excel-tiedosto autosihteerin työpöydällä). Raportti lähetetään viikoittain maahantuojaalle sähköpostilla.
- Autolaskut tulostetaan maahantuojan järjestelmästä: Laskut → Vetovalikosta autolaskut → Avaa listan laskuista → Tulostetaan laskut. Ostolaskun eräpäivä kirjataan parin vuoden päähän, sillä menevät maksuun maahantuojan tiliotteen (tulostetaan maahantuojan järjestelmästä) mukaan erissä.
- Kun ostolasku tulee, etsitään tilausnumeron perusteella auto tilausraportista, jotta tiedetään mihin kauppaan auto liittyy, ja tehdään merkinnät laskulle. Jos laskulla ei ole rekisterinumeroa, odotetaan että rekisterinumero näkyy Trafissa ennen kuin lasku lisätään ostoreskontraan.
- Kun auton luovutuspäivä on tiedossa, tilataan auton paperit. Täytetään auton tiedot ennakoilmoitusosan tilauslomakkeeseen (Excel -tiedosto autosihteerin työpöydällä) ja lähetetään se sähköpostilla maahantuojaalle. Tämä tulee tehdä ennen klo 14, jotta paperit ehtivät saman päivän postiin. Jos eivät ehdi tulla ajoissa, voi samasta osoitteesta pyytää otteen sähköisenä.
- Luovutuslomake annetaan myyjälle mukaan luovutukseen. Arkistoidaan kauppasopimuksen liitteeksi.
- Merkkikohtainen kampanjakalenteri saadaan tulostettua kuukausittain maahantuojan järjestelmästä. Siihen on listattu kaikki kuukauden aikana voimassa olevat kampanjat.
- Maahantuojaalta saattaa tulla hyvityslaskuja jälkikäteen, joissa on bonukset eritelty autokohtaisesti. Nämä viedään tuotoksi autoille, ja tiliöidään hyvitykseksi autojen ostoihin uusien autojen tulospaikalle. Esittelyautojen kohdalla tiliöinti esittelyautojen ostoihin uusien autojen tulospaikalle.

1.1.5 Merkki 5

- Autolasku tulee verkkolaskuna. Selkeämmän näköisen laskun saa tulostettua maahantuojan järjestelmästä tilauksen alta. Laskulle merkinnät ja skannataan verkkolaskun liitteeksi.
- Maahantuoja toimittaa auton paperit automaattisesti, maahantuojan järjestelmään merkityn asiakastoimituspäivän puitteissa. Kun tilauksen tila on ”Laskutettu”, auto-

lasku ja auton paperit on tulossa. Jos jostain syystä papereita ei kuulu postista, paperit voi pyytää maahantuojan yhteyshenkilöltä sähköpostilla. Tai jos auto on jo pihassa, mutta maahantuojan järjestelmässä arvioitu asiakastoimituspäivä on myöhäisempi kuin oikea luovutuspäivä, voidaan sähköpostilla pyytää, että auto laskutetaan, jotta saadaan auton paperit ajoissa.

- Luovutuslomake annetaan myyjälle mukaan luovutukseen. Lomake tulee auton paperien mukana ja ne arkistoidaan meille.
- Jälkisoittotekstarit lähetetään asiakkaille muutaman päivän jälkeen luovutuksesta.

1.1.6 Merkki 6

- Kun auto on tilattu, saadaan komissionumero sähköpostilla. Asiakkaan tiedot syötetään maahantuojan järjestelmään, ja asiakas yhdistetään auton tilaukseen. Tämän jälkeen odotetaan auton saapumista.
- Autolasku tulee verkkolaskuna. Oikean näköinen lasku tulee jälkikäteen postissa, tälle laskulle merkinnät ja skannataan verkkolaskun liitteeksi. Joskus autoveron lasku tulee erillisellä laskulla vasta rekisteröinnin jälkeen.
- Maahantuoja toimittaa auton paperit automaattisesti.
- Viimeistään seuraavana päivänä luovutuksesta tehdään auton myynti-ilmoitus maahantuojan järjestelmässä VN13:ssa. Tämä tehdään myös esittelyautojen osalta.
- Autoilla on 90 päivän kaupinta-aika. Jos tuona aikana autoa ei myydä asiakkaalle tai esimerkiksi tehdä siirtoa toiselle piirimyyjälle, pyydetään maahantuojalta lasku sähköpostilla. Tämän jälkeen auto laskutetaan varastorahoitukseen. Kun auto on laskutettu, luodaan uusi kortti autolle, jotta se näkyy varastossa.

1.2 Leasing-yhtiöiden laskutus

Toisilla leasing-yhtiöillä on verkossa järjestelmä, josta voidaan tarkastella heidän tilauksiaan. Järjestelmästä käydään tulostamassa yhtiön luovutuslomake, joka annetaan myyjälle luovutukseen. Laskutusta varten tilaukselta käydään katsomassa heidän oma tilausnumero, joka merkitään laskulle viitteeksi ”Tilaus: xxxxxx”. Leasing-yhtiöiden laskuihin laitetaan aina liitteeksi yhtiön oma luovutuslomake täytettynä, vakuutusvahvistus ja autoetuverotustodistus. Autoetuverotustodistuksesta on hyvä tarkastaa ennen tulostamista, ettei siihen ole merkitty autoetuveroon vaikuttamattomia lisävarusteita (Bluetooth autopuhelin ja talvirenkaat).

1.3 Piirimyyjäsiirto, joka laskutetaan

Käsitellään kuten normaali uuden auton myynti, mutta myyjäksi autosihteeriksi. Auton ja varusteiden hinnat suositushintojen mukaan, jotta autovero tulee oikein. Annetaan alennusta sen verran, että laskun loppusumma on sama kuin maahantuojaan laskussa meille päin. Jos meiltä on laskutettu esim. rahtia ja tankkausta autoon, laskutetaan ne joko ”tarvikkeet”-kohdassa samalla laskulla tai erillisellä manuaalilaskulla.

1.4 Invalidiauton veronpalautus

Asiakas toimittaa tällöin tullin autoveron palautus päätöksen autokauppaa varten, ja autoveron osuus autosta tulee tullilta tilisiirtona meille.

Mikäli auto maksetaan osamaksulla rahoitusyhtiölle, järjestelmä 1:ssä kauppasopimukselle merkitään hinnoittelu -välilehdelle ajoneuvo autoverottomaksi (ruksi kohtaan ”ambulanssi”). Tarkistetaan, että summat menevät oikein, ja tämän jälkeen tulostetaan osamaksusopimukset järjestelmä 1:ssä. Palataan hinnoittelu -välilehdelle ja poistetaan ruksi autoveroton -kohdasta, jotta saadaan auton loppusummaan autovero mukaan. Tämän jälkeen kauppasopimus voidaan siirtää järjestelmä 2:een ja laskuttaa.

Hinnoittelu tehdään tällä tavoin kahteen kertaan, sillä Tullilta tulevaa autoveron osuutta ei laskuteta rahoitusyhtiöltä. Kuitenkin reskontran kohdistuksia varten halutaan autolaskun loppusummaksi autoverollinen loppusumma, jotta siihen voidaan kohdistaa rahoitusyhtiön suorituksen lisäksi Tullin autoveron palautus.

2 Esittelyautot

2.1 Kovakilpiset

Kovakilpiset esittelyautot laskutetaan pääsääntöisesti rahoitukseen (laskun mukaan täytetään hyväksyntälomake). Käytetään ohjehintoja, jotta saadaan autovero oikein, ja sitten alennusta sen verran, että laskun loppusumma on sama kuin maahantuojaan laskulla. Ennen laskutusta tarkistetaan, että sillä kortilla auton hankintahinta on sama kuin maahantuojaan ostolaskulla, ilman autoveroa. Tehdään kyseiselle autolle uusi kortti, johon hankintahinnaksi: autoveroon lisätään alv (kerrotaan 1,24) + auton autoveroton ostohinta (sis. alv) maahantuojaan alkuperäiseltä ostolaskulta. Ostolaskun numeroksi tulee maahantuojaan alkuperäisen laskun numero.

Auton osastoksi uudet autot, tuotelajiksi kyseisen merkin uuden auton tuotelaji, autovero V, uusi auto (1), ostotapa E (omiin autoihin siirto muuttaa ostotavan V:ksi, silläkin menee oikein). Oman käytön kortille ostopäiväksi aina esittelykäyttöönoton päiväys, jotta näkyy varastolistauksessa oikein. Jos auto on omassa varastossa esittelykäytössä eli ei laskuteta rahoitukseen, päiväystä ei muuteta.

Rekisteröinti: Omistajaksi rahoitusyhtiö, haltijaksi autoliike, käytöksi myyntivarasto ja hallintasuhteeksi leasing.

Kun auto myydään, ei muuteta hankintahintaa. Ennen asiakkaalle laskutusta muutetaan ajoneuvolajiksi 2=käytetty. Auton myyntilaskulla ei ole autoveroa omana rivinä, vaan koko myyntihinta sis. alv 24 %.

2.2 Punakilpiset

Punakilpiset autot laskutetaan rahoitukseen ilman autoveroa, maahantuojan laskun autoverottomalla summalla. Auton hankintahinta on molemmilla korteilla maahantuojan laskun mukainen, autoveroton hinta. Osastoksi uudet autot, autovero U, uusi auto (1). Kun auto myydään asiakkaalle, autovero määräytyy auton käyttöönottopäivän mukaisilla ohjehinnoilla. Auton ja lisävarusteiden hinnat täytyy siis eritellä, kuten uudessa autossa ja antaa sen verran alennusta, että päästään myyjän sopimaan loppuhintaan.

Esittelyautot tiliöidään esittelyautojen ostoihin uusien autojen tulospaikalle. Rahoitusyhtiöiden vuokrat tiliöidään ajoneuvojen vuokriin uusien autojen tulospaikalle. Näitä autoja käytetään myös luontoisetuautoina ja niistä tehdään alv-korjaus tilinpäätökseen. Siksi ne täytyy pitää kirjanpidossa erillään muista autoista. Esittelyautojen kohdalla vain yksi autolaskuista, joka on autolaskuista viimeisin, tiliöidään esittelyautojen ostoihin. Ei siis lähes koskaan maahantuojan lasku (tiliöidään uusien autojen ostoihin), vaan yleensä rahoitusyhtiön ostolasku.

Kun punakilpinen esittelyauto otetaan käyttöön, merkitään auto järjestelmä 1:n koeajokalenteriin. Tämä voidaan tehdä, kun oman käytön kortti on perustettu järjestelmä 2:een ja auto on ehtinyt nousta järjestelmä 1:n varastoon. Avataan Koeajokalenteri → Auton nouto varastosta. Tarkista, että siirtokilpien numero näkyy, jotta on haettu oikea kortti. Tämän jälkeen syötetään vielä auton tietoihin koeajokalenteriin lähtökilometrit, hinnat ja päivämäärät.

2.3 Huomioon otettavaa maahantuojittain

2.3.1 Merkki 1

- Maahantuoja toimittaa auton papereiden mukana Tullin käyttöönottoilmoituksen. Siirtokilvet haetaan katsastuskonttorilta siirtolupahakemuksella.

2.3.2 Merkki 2

- Maahantuoja hoitaa lupahakemukset, autoissa on siirtokilvet valmiina.

2.3.3 Merkki 3

- Tullille tehdään käyttöönottoilmoitus, ja sen jälkeen haetaan siirtokilvet katsastuskonttorilta.
- Kun punakilpinen auto myydään, maksetaan autovero maahantuojan autoverolaskulla (tullut jo, kun auto hankittu, löytyy esittelyautojen mapista), skannataan kuitti maksusta rahoitusyhtiön palveluun (kiireellisissä tapauksissa voidaan samalla pyytää sähköinen ennakkoilmoitustodistus), muuten auton paperit toimitetaan postissa.

2.3.4 Merkki 4

- Maahantuojan tilauslomakkeella (Excel -tiedosto autosihteerin työpöydällä) ilmoitetaan auton käyttöönotto esittelyautoksi. Lähetetään maahantuojan sähköpostiin ja samalla pyydetään maahantuoja tekemään Tullin käyttöönottoilmoitus.
- Maahantuojan tekemän käyttöönottoilmoituksen jälkeen, tehdään siirtolupahakemus ja haetaan siirtokilvet katsastuskonttorilta.

2.3.5 Merkki 5

- Tieto esittelyauton käyttöönotosta maahantuojalle menee myyjän kautta. Maahantuoja tekee Tullin käyttöönottoilmoituksen ja siirtokilvet tulevat valmiiksi auton mukana. Maahantuoja lähettää myös autoverottoman ostolaskun automaattisesti verkkolaskuna.

2.3.6 Merkki 6

- Maahantuojan järjestelmässä tehdään esittelyauton käyttöönottoilmoitus. Tämä löytyy lomakkeista ja lähetetään maahantuojalle sähköisesti. Maahantuoja tekee Tullin käyttöönottoilmoituksen valmiiksi. Siirtolupahakemus tehdään itse ja siirtokilvet haetaan katsastuskonttorilta.

2.4 Esittelyauton myynti asiakkaalle

1) Palautetaan auto omissa ajoneuvoissa varastoon (7.)

2) Tarkistetaan tilaus- ja ostokäsittelyssä kortilta auton hinnat ja koodit:

- Rekisteröidyt EA:t: V-2-V ”Autovero maksettu, käytetty auto uusien osastolla”
- Punakilpiset: U-1-V ”Autoveroa ei maksettu, uusi auto”
- Jos kortilta puuttuu auton hinnat tai lisävarusteet, täytetään autolaskun mukaisesti.
- Ostopäiväksi jätetään päivä, jolloin auto palautettu varastoon
- Odotetaan, että auto nousee järjestelmästä 2 järjestelmään 1 uusien autojen varastoon
- Jos kauppasopimuksella hinnoitteluvälilehdellä auto on merkitty esittelyautoksi: Poistaa tarjottava ajoneuvo → Valitse uusi autovarasto, ja poimi auto kauppasopimukselle uusien autojen varastosta
- Tarkista myös hinnoittelu-välilehdellä auton hinnat. Tilaus-välilehdellä käydään vielä merkkäämassa auton käyttöönottopäivä ja toimituspäivä
- Osamaksukaupoissa rahoitus-välilehdeltä maksuehdot, ja tulostetaan Luotto-välilehdeltä osamaksusopimukset
- Siirretään lopuksi kauppasopimus järjestelmä 2:een

3) Punakilpiset esittelyautot poistetaan lopuksi koeajokalenterista

- Klikkaa auto auki koeajokalenterista → Muokkaa → Ruksi kohtaan ”auto on myyty” ja selitteeksi myyntipäivä, asiakkaan nimi ja myyjä
- Siirtolupa ynnä muut paperit arkistoidaan mappiin

3 Vuokraamon autot

Toimipisteen 1 uusi auto vuokra-autoksi: laskutetaan varastorahoitukseen. Käytetään ohjeintoja, jotta saadaan autovero oikein, ja sitten alennusta sen verran, että laskun loppusumma on sama kuin maahantuojan laskussa. Ennen laskutusta tarkistetaan, että auton hankintahinta on sama kuin maahantuojan ostolaskulla, ilman autoveroa.

Toimipisteen 2 uusi auto vuokra-autoksi: laskutetaan varastorahoitukseen, hinnat kuten edellä, paitsi alennusta annetaan sen verran vähemmän, että saadaan luovutushuolto ynnä muut kulut katettua.

Nämä autot otetaan toimipisteessä 1 vuokra-autojen varastoon, tuotelajiksi suora osto, käytetty auto (2). Hankintahinta lasketaan kuten kovakilpisellekin esittelyautolle. Ostolaskun numeroksi tulee maahantuojan alkuperäisen laskun numero ja päiväykeksi rekisteröintipäivä.

Rekisteröinti: omistajaksi rahoitusyhtiö, haltijaksi autoliike, käyttöksi vuokraus ilman kuljettajaa ja hallintasuhteeksi leasing.

Huoltokirja ja tekninen osa annetaan vuokraamovastaavalle.

Rahoitusyhtiön vuokria ei viedä kuluksi autoille. Kaikki muut kulut viedään normaalisti autoille ja kirjanpidossa tiliöidään autovuokraamon tulospaikalle.

Kun vuokra-auto halutaan näkymään myytävissä autoissa, vaihdetaan osastoksi 89.

Kun auto on myyty, muutetaan osastoksi vaihtautot ja ostopäiväksi rahoitusyhtiön ostolaskulla oleva päiväys. Ei muuteta ostolaskun numeroa tai hankintahintaa. Kommenttikenttään kirjoitetaan entinen vuokra-auto. Rahoitusyhtiön ostolasku tiliöidään uusien autojen ostoihin vaihtautojen tulospaikalle.

4 Tuontiautot

- Nämä perustetaan suoraan järjestelmä 2:een
- Tuontiautoille lisätään autovero kustannuksiin, muista laittaa ALV:n käsittelykoodiksi 3=veroton. Autoveron arvio etsitään maahantuojaan hinnastoista vastaavalta uudelta autolta (näin autoveroa ei ainakaan arvioida alakanttiin). Kun auto on myyty, otetaan autoveron rivi pois kustannuksista.

5 Käytetyt autot

Käytetyn auton kaupassa edetään pääasiallisesti seuraavalla kaavalla:

- Siirretään kauppasopimus järjestelmästä 1 järjestelmään 2
- Laskutetaan auto
- Tehdään autolle vakuutus
- Rekisteröidään auto, kun kauppahinta on maksettu. Jos kyseessä on osamaksukauppa, voidaan rekisteröinti tehdä, kun käsiraha on maksettu.

Suorien ostojen osalta ketjutetaan auto, jos se liittyy toisen auton myyntiin. Vaihdataan tällaisen auton tuotelajiksi ketjun ensimmäisen auton mukainen tuotelaji. Esimerkiksi uusi Merkki 5 on 200, ja sen ketjun muut autot 250. Kun auto laskutetaan, haetaan kauppaan liittyvän auton kortti, jotta saadaan osto liitettyä ketjuun.

6 Autolaskun korjaus

Jos autolaskua täytyy korjata, pyritään tekemään se samalle kuukaudelle kuin alkuperäinen lasku. Alkuperäistä myyntisopimusta ei poisteta, koska sen mukana voi poistua tärkeää tietoa.

Jos laskulla oli vaihtoauto, menetellään seuraavasti:

- hyvitetään vaihtoauton lasku
- poistetaan vaihtoauto järjestelmästä 1 kauppasopimukselta ja kirjoitetaan vaihtoauton merkki, malli ja väri kauppasopimukselle (ei korttinumeroa eikä rekisterinumeroa)
- siirretään kauppasopimus järjestelmä 2:een, jotta myyntisopimus pysyy voimassa
- hyvitetään uuden auton lasku
- korjataan kauppasopimuksen tiedot järjestelmä 1:ssä oikeiksi
- siirretään tiedot järjestelmä 2:een ja laskutetaan
- haetaan vaihtoauto varastosta järjestelmä 1:n kauppasopimukselle
- laskutetaan vaihtoauto

Muista tarkistaa ennen jokaisen laskutuksen käynnistystä, että laskun päiväys on oikein, sillä sitä ei enää ajon jälkeen pysty muuttamaan.

7 Auton poisto varastosta

Jos auto täytyy poistaa varastosta esimerkiksi sellaisen piirimyyjäsiirron vuoksi, jota ei laskuteta, siirretään auto varastoon 99. Kommentti-kenttään lisätään lyhyt selite, esim. ”siirto toiselle piirimyyjälle”. Rekisterinumeron - kannattaa korvata X:llä, koska jos auto tulee myöhemmin vaihdossa varastoon, tuo samalla rekisterinumerolla oleva 99 varastossa oleva auto estää sen. Myös valmistenumeron loppuun lisätään X.